

Vergaderjaar 2019–2020

31 066

Belastingdienst

Nr. 686

VERSLAG VAN EEN ALGEMEEN OVERLEG

Vastgesteld 29 juli 2020

De vaste commissie voor Financiën heeft op 23 juni 2020 overleg gevoerd met mevrouw Van Huffelen, Staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane, en de heer Vijlbrief, Staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst, over:

- **de brief van de Staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane d.d. 25 mei 2020 inzake uitkomsten extern cultuuronderzoek Belastingdienst (Kamerstuk 31 066, nr. 648);**
- **de brief van de Staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst d.d. 14 mei 2020 inzake voortgang ontwikkeling ICT-systeem schenk- en erfbelasting (Kamerstukken 31 066 en 26 643, nr. 663);**
- **de brief van de Staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst d.d. 14 mei 2020 inzake bestuurlijke reactie op BIT-advies Programma Regie Modernisering IV-landschap (MIV);**
- **de brief van de Staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst d.d. 1 april 2020 inzake pauzeren invorderingsmaatregelen Rijnvarenden met een werkgever in Luxemburg (Kamerstuk 26 834, nr. 47);**
- **de brief van de Minister van Financiën d.d. 17 januari 2020 inzake vervolg Uitkomsten IV-portfolioproces Belastingdienst (Kamerstuk 31 066, nr. 589);**
- **de brief van de Minister van Financiën d.d. 20 december 2019 inzake uitstel toezending uitkomsten IV-portfolioproces Belastingdienst (Kamerstuk 31 066, nr. 573);**
- **de brief van de Staatssecretaris van Financiën d.d. 20 september 2019 inzake reactie op definitief BIT-advies Realisatie Doelarchitectuur Inning (Kamerstuk 31 066, nr. 528);**
- **de brief van de Staatssecretaris van Financiën d.d. 7 februari 2019 inzake antwoorden op vragen commissie over de reactie op verzoek commissie inzake onderzoek van de Autoriteit Persoonsgegevens naar de informatiebeveiliging van de afdeling Data en Analytics van de Belastingdienst (Kamerstuk 32 761, nr. 131);**

- **de brief van de Staatssecretaris van Financiën d.d. 19 december 2018 inzake rapport van de commissie van deskundigen BSN en btw-identificatienummer (Kamerstuk 32 761, nr. 128);**
- **de brief van de Staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst d.d. 15 juni 2020 inzake antwoorden op vragen commissie over fiscale maatregelen coronavirus (Kamerstuk 35 420, nr. 23) (Kamerstuk 35 420, nr. 77);**
- **de brief van de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties d.d. 12 juni 2020 inzake kosteloos inlogmiddel voor de belastingaangifte in het bedrijvendomein (Kamerstuk 34 972, nr. 47);**
- **de brief van de Staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst d.d. 19 juni 2020 inzake derde voortgangsrapportage op het Jaarplan 2019 van de Belastingdienst (Kamerstuk 31 066, nr. 674);**
- **de brief van de Staatssecretaris van Financiën – Douane en Toeslagen d.d. 23 juni 2020 inzake fouten bij aanlevering informatie aan Commissie van onafhankelijke deskundigen CAF/Toeslagen (Commissie van Wijzen) (Kamerstuk 31 066, nr. 676);**
- **de brief van de Staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst d.d. 23 jun 2020 inzake stand van zaken inzake beantwoording vragen commissie over voortgang in het onderzoek naar Fraude Signalering Voorziening (FSV) (Kamerstuk 31 066, nr. 650) (Kamerstuk 31 066, nr. 675).**

Van dit overleg brengt de commissie bijgaand geredigeerd woordelijk verslag uit.

De voorzitter van de commissie,
Anne Mulder

De griffier van de commissie,
Weeber

Voorzitter: Van der Linde
Griffier: Freriks

Aanwezig zijn negen leden der Kamer, te weten: Leijten, Van der Linde, Lodders, Edgar Mulder, Nijboer, Omtzigt, Snels, Stoffer en Van Weyenberg,

en mevrouw Van Huffelen, Staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane, en de heer Vijlbrief, Staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst.

Aanvang 16.45 uur.

De voorzitter:

Aan de orde is een algemeen overleg Belastingdienst. Ik heet welkom de beide Staatssecretarissen van Financiën en het publiek dat op afstand meeluistert. We hebben als indicatieve spreektijd vier minuten afgesproken. Ik wil u voorstellen om het aantal interrupties te beperken tot drie korte in tweeën, dan wel een paar halfjes overeenkomstig. We zitten wat anders dan normaal, dus ik improviseer misschien te veel met de sprekersvolgorde, maar dat merken we dan wel. Ik begin in ieder geval met mevrouw L... Nee. Neem me niet kwalijk. We beginnen met een aftrap van Staatssecretaris Van Huffelen, want die heeft zojuist een brief gestuurd. Die wil ze eerst toelichten. Daar wil ik haar graag de gelegenheid voor geven en dan mevrouw Leijten als eerste spreker van de zijde van de Kamer. Gaat uw gang.

Staatssecretaris Van Huffelen:

Voorzitter, dank u wel. Fijn dat ik vandaag de gelegenheid krijg om af te trappen. Ik heb uw commissie, uw Kamer, zojuist een brief gestuurd omdat ik vanochtend informatie kreeg dat de herstelorganisatie van Toeslagen deels onjuiste informatie heeft gestuurd aan de commissie van wijzen in het kader van de advisering door de commissie over de CAF-dossiers. Dit had natuurlijk nooit mogen gebeuren. Het is ook een ongelofelijk valse start van de hersteloperatie. Ik ben daar ook ontzettend boos over, vooral omdat ouders nu wellicht onterecht een brief hebben gekregen waarin staat dat hun CAF-dossier niet vergelijkbaar is met CAF 11. Dat moeten we zo snel mogelijk herstellen. In de brief geef ik aan dat dit niet alleen moet worden hersteld, maar ook dat dit nooit meer mag gebeuren. Daarom heb ik een aantal maatregelen aangekondigd om dit zo snel mogelijk te herstellen.

De eerste maatregel is dat we de CAF-zaken die door de commissie van wijzen zijn beoordeeld, opnieuw door haar laten beoordelen, maar dan natuurlijk op basis van de juiste informatie, en dat we die informatie ook vooraf laten toetsen. Ik wil ook gezegd hebben dat de commissie van wijzen in haar werkwijze geen fouten heeft gemaakt, maar dat het dus zuiver gaat over de informatie die is gestuurd door de Toeslagenorganisatie.

Ik wil ook kijken of mogelijk ook andere CAF-dossiers opnieuw moeten worden beoordeeld. Ik wil natuurlijk ook heel goed gaan kijken naar de organisatie van de hersteloperatie zelf. Ik wil de organisatie goed laten doorlichten, zoals ik in de brief zeg. Op basis daarvan zal ik maatregelen treffen.

Daarnaast hecht ik eraan om u aan te geven dat ik nadere externe controle nodig vind op dit hele herstelproces. Dat overigens naast het feit dat we al hebben aangegeven in het debat vorige keer, namelijk dat we de Ombudsman en de Algemene Rekenkamer daarbij willen betrekken. De kern van het verhaal is dat we ervoor moeten zorgen dat deze fout, die heel ernstig is, zo snel mogelijk wordt hersteld en dat ik ervoor zal moeten zorgen dat deze ook niet meer zal plaatsvinden.

Dank u wel.

De voorzitter:

Dank u wel voor deze toelichting. Ik ga naar mevrouw Leijten toe. Zij spreekt namens de Socialistische Partij.

Mevrouw **Leijten** (SP):

Wat een ongelofelijke valse start. Voor mij is dit geen verrassing. Op 27 mei zei ik al: hoe dan zijn die brieven verstuurd? Hoe is die vergelijking gegaan? We hebben dat uitgevraagd. Dat nu een maand later duidelijk wordt dat dat niet goed is gegaan, baart mij eigenlijk een beetje zorgen. Op dat moment had het signaal natuurlijk moeten zijn: «Het zit niet goed! Kunnen we het uitpluizen?» Dan hadden we ons al die woorden die wij vorige week en de week daarvoor daaraan gewijd hebben, kunnen besparen. Dat vind ik zo zorgelijk daaraan. Iedere keer voor een debat komt er weer een bom die we eigenlijk al zagen aankomen. Hier is voor gewaarschuwd.

Voorzitter. Tegelijkertijd is deze bom ook een kans. Kick die Belastingdienst nou helemaal uit deze procedure! Geef ze alleen maar de positie dat hij informatie moet leveren, maar niet meer de positie om op maar enigerlei wijze beslissingen voor te bereiden. Het zou echt goed nieuws zijn als dat de uitkomst is van deze opnieuw ontzettend vervelende mededeling van deze Staatssecretaris.

Voorzitter. Ik had dit debat eigenlijk willen beginnen met de twaalf brieven die een van de moeders die hier drie weken geleden was, Gonçalves Tavares, kreeg een dag na ons debat vorige week. Twaalf brieven! Nieuwe beschikkingen of nieuwe schuldenoverzichten, want er was ergens iets betaald. De Staatssecretaris heeft deze moeder gebeld – waarvoor dank – maar waarom vindt dat soort dingen nou nog plaats?

Ik krijg allerlei mailtjes, en niet alleen ik; ik denk dat alle belastingwoordvoerders en zeker ook collega Omtzigt die krijgen. Ik krijg vandaag weer een mailtje van iemand: «Ik ben taalmaatje voor een nieuwkomer. Haar zoon is 18 geworden en zit op school. Ze wil zorgtoeslag. Ze is er al vanaf januari mee bezig en wordt afgewezen, dan weer omdat er geen documenten zijn, dan weer omdat het de verkeerde documenten zijn. De moeder is inmiddels naar de voedselbank verwezen.» Stop hier nou toch mee. Een advocaat mailt mij: de beslagvrije voet wordt niet goed afgegeven, want er wordt bij alleenstaande moeders geen rekening gehouden met de huur in de commerciële sector. Weer mensen in armoede door de Belastingdienst. Ik zou zo graag willen dat ik deze mensen ergens naartoe kon verwijzen en dat ze geholpen worden. Maar daar waar ik dat probeer, omdat ik ook wel zie dat die wens er ergens is, komen de signalen die ik op dit moment heb doorgegeven, toch weer op het bureau terecht van de uiteindelijke behandelaar met wie een conflict is. Dit gaat over toeslagen. Dit gaat over blauw. Dit gaat over andere zaken. Ik wil zo graag dat er iets gebeurt. Ik roep de twee Staatssecretarissen op: haal dat van ons bordje af. Die mensen moeten ergens geholpen kunnen worden. Dat is ook goed voor de dienst, zou ik zeggen.

Voorzitter. Ik had het vandaag willen hebben over box 3, waarover we nog voor de zomer een appreciatie van het kabinet zouden krijgen van de commissie van experts die daarnaar gekeken heeft. Hier hangt ons ook weer iets boven het hoofd. Het recht zegt dat wat de regering doet, eigenlijk niet mag. Wat er aan oplossingen wordt geboden, is onvoldoende. De volgende zaak op ons bordje zijn de rechtszaken die nog lopen vanwege opzet/grove schuld en de mensen die nog in bezwaar moeten. Kan daar alsjeblieft een stop op komen?

Ik zou het zo graag over de toekomst van de Belastingdienst willen hebben. Over de menselijke maat, dat je een telefoon kan pakken en dat er iemand zit die jouw dossier behandelt en die je een eerlijk antwoord geeft, en niet een frontoffice die tot op het bot gefrustreerd is, omdat ze de

antwoorden niet kunnen geven. Misschien een SRV-wagen door de buurt: de Belastingdienst komt naar u toe. Ik denk dat dat goed zou zijn, voor mensen, maar ook voor de Belastingdienst zelf. Benaderbaar, menselijk. Maar vandaag wil ik afsluiten met het volgende, voorzitter. De cruciale beroepen, de mensen in de zorg, de mensen in de supermarkt en de pakketdiensten, hebben zich het snot voor de ogen gewerkt toen er een totale lockdown was en wij thuis zaten te zoomen, of hoe we dat allemaal doen. Ze moesten direct hun verlof inleveren en gingen twaalfuursdiensten draaien. Dat hebben ze allemaal kunnen doen, omdat ze op de toppen van hun kunnen hun werk deden om mensen te helpen, in de verpleeghuizen en in de thuiszorg vaak onbeschermd. Ze maken zich zorgen over de toeslagen die ze volgend jaar aan hun broek krijgen omdat ze één of twee maanden extra gewerkt hebben. Gisteren kregen we van de regering te horen: ja, we hebben dit wel een beetje onderzocht, maar jammer dan, het kan niet. Kom met meer! Kom alsjeblieft met iets over de brug, zodat mensen die volgend jaar toeslagen moeten terugbetalen, kunnen aangeven: kijk, ik werkte in dat ziekenhuis, ik werkte in dat verpleeghuis, ik werkte bij die pakketbezorger. Laat ze dan een kwijtscheldingsprocedure krijgen. We hebben nu nog zes maanden om het te regelen. Maar zeg niet definitief nee. Deze cruciale beroepen smeken om extra salaris. Net was er een teleurstellende stemming, maar uiteindelijk moeten we dit wel gaan oplossen. Ik roep het kabinet op: u heeft er de afgelopen twee maanden naar gekeken, maar ga er opnieuw naar kijken en wees bereid iets te doen voor de toeslagensores die deze mensen op zich zien afkomen.

Voorzitter, dank u wel voor de tijd.

De voorzitter:

Dank u wel. Dan ga ik toch maar het rijtje af. De heer Stoffer van de SGP.

De heer Stoffer (SGP):

Dank, voorzitter. Heel kort vooraf: ik dank de Staatssecretaris voor de korte toelichting die ze zojuist gaf. Ik heb de brief niet tot me kunnen nemen, dus ik zal dat nader doen. Van daaruit zullen we kijken hoe we hierop zullen reageren. Maar dat het niet best is, is nu zacht uitgedrukt, denk ik. Voorzitter. Dan over naar hetgeen al voordien op de agenda stond. De eerste regel die ik had staan, was als volgt: ook de Belastingdienst heeft veel te maken met de gevolgen van corona. Ik wou daar in mijn inbreng zo dadelijk ook bij stilstaan, en daarna wil ik kort iets zeggen over de cultuur binnen de Belastingdienst, de belastingkantoren en als laatste box 3.

Voorzitter. De Belastingdienst ondersteunt in deze moeilijke tijd heel veel ondernemers. Dat deed hij altijd al, maar nu zeker. Belastinguitstel, coronareserves, het versoepelen van het urencriterium: ik spreek veel ondernemers die daar echt mee geholpen zijn. De Staatssecretaris heeft op onze schriftelijke vragen aangegeven snel met een betalingsregeling te komen voor de uitgestelde belasting. Op korte termijn, zo wordt er geschreven, komt daar meer duidelijkheid over. Mijn vraag is: is dat volgende maand, of is dat volgende week, of is dat een nog ander tijdstip? Ik roep de Staatssecretaris op om snel met meer duidelijkheid te komen, want de ondernemers hebben perspectief nodig.

Voorzitter. De steunmaatregelen helpen veel ondernemers, zzp'ers, bedrijven en werkenden. Ik wil daar mijn complimenten voor geven. Maar er wordt helaas ook misbruik van gemaakt. De Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de FIOD pakken dit samen aan. Dat is goed. Mijn vraag is of de Staatssecretaris hier meer inzicht in kan geven. Hoe is die aanpak vormgegeven? Zijn er veel signalen van fraude? En hoeveel coronasteun is er al teruggevorderd?

Voorzitter. Dan de Belastingdienst zelf. Er is nogal wat op ze afgekomen de laatste tijd. Ik hoop van harte dat we over enige tijd kunnen zeggen dat er

weer een dienst staat waar iedereen trots op is, zoals het in het verleden was. Maar daarvoor is verbetering van de cultuur nodig. We hebben daar in eerdere debatten ook steeds aandacht voor gevraagd. In de derde voortgangsrapportage wordt maar heel kort stilgestaan bij deze cultuurverbetering. Er wordt genoemd wat er allemaal opgezet is, wat natuurlijk ook hard nodig is, maar mijn vraag is: is er al wat van te merken? Is er in die cultuur al iets aan het veranderen? Ik snap dat het lastig meetbaar is, maar mijn vraag is of de Staatssecretaris hier uitgebreider op in kan gaan dan we nu op papier hebben gekregen.

Voorzitter. Dan de herziening van box 3. De heffing op vermogen laat wel erg lang op zich wachten. Mevrouw Leijten gaf dat zojuist ook aan. Ik heb daarover de volgende vragen. Klopt het dat het plan van de vorige Staatssecretaris inmiddels van tafel is? En klopt het ook dat het voorstel nu is om het heffingsvrije vermogen te laten stijgen? En zo ja, is de Staatssecretaris het met mij eens dat het onderliggende probleem hiermee niet wordt aangepakt? En de laatste vraag over dit onderwerp: komt dit kabinet nog met een voorstel om te heffen op basis van werkelijk rendement? Want wat de SGP betreft gaan we dat morgen al doen.

Voorzitter. Tot slot de belastingkantoren. Tijdens het vorige AO heb ik gevraagd naar de mogelijkheid om de dienst letterlijk dicht bij de burger te brengen door middel van belastingkantoren in de regio. De Staatssecretaris heeft mij destijds toegezegd hier onderzoek naar te doen en de Kamer daarover te informeren. Heel concreet is mijn vraag: is daar al meer over bekend? Want u begrijpt dat ik niet kan wachten op het moment waarop mensen met hun vragen gewoon een kantoor in de regio kunnen binnenlopen en met een mens van vlees en bloed kunnen praten. Ik denk dat heel veel problemen die er nu zijn, daarmee kunnen worden opgelost. Daar wordt niet alleen de burger beter van, maar daar wordt uiteindelijk ook de Belastingdienst zelf beter van, en daarmee ons hele land.

Dank u wel.

De voorzitter:

Dank u wel. Het woord is aan de heer Van Weyenberg namens D66.

De heer Van Weyenberg (D66):

Dank u wel, voorzitter. Ik was van plan om in dit debat vooral vooruit te kijken en het ook te hebben over een aantal dingen die goed zijn gegaan in de afgelopen tijd. Ik denk in het bijzonder aan het optreden van de Belastingdienst in tijden van corona. Collega Stoffer zei dat ook al. Met belastinguitstel is veel gedaan om ondernemers lucht en ruimte te geven. Dat moet ook gezegd worden, dus dat zal ik bij dezen doen.

Maar ook ik wil eerst terugkijken naar de brief die we net binnenkregen van de Staatssecretaris, want dit is echt onbestaanbaar. Ik vind deze valse start, zoals de Staatssecretaris netjes zegt, echt dodelijk voor het wantrouwen in deze operatie. Ik wens haar vooral veel doorzettingsvermogen en een goed humeur, want ik kan me ongeveer voorstellen hoe het er vanochtend bij haar aan toe is gegaan. Het is voor het proces belangrijk om te weten dat de commissie van wijzen niks te verwijten valt, maar ik heb er geen woorden voor dat dit soort belangrijke informatie bij hen niet doorkomt. Mijn vraag is de volgende. De Staatssecretaris zegt «ik ga dat extern auditen», maar ik wil echt begrijpen hoe dit heeft kunnen gebeuren. De Belastingdienst heeft een rol in deze operatie. Daar was discussie over; dat weet ik. Ik dacht altijd – en dat denk ik nog steeds – dat dit de beste manier is om snel zo veel mogelijk meters te maken met een goede en onafhankelijke commissie, maar dan moet dit wel beter gaan. Weten we überhaupt waar dit door is gekomen? Ik zou daar echt nog meer over willen weten.

Mevrouw Leijten (SP):

Over de uitvoeringsorganisatie die is opgezet, zijn heel veel vragen gerezen. Werken daar geen mensen die met de toeslagenfraudejacht te maken hebben gehad? Die aanwijzingen waren heel sterk. Is het wel goed dat zij besluitvorming voorbereiden voor die onafhankelijke commissie? Waarom zouden we er niet voor kiezen om de Belastingdienst die rol gewoon niet meer te geven? Nu zou toch een kans kunnen zijn? Er komt nu een externe audit en noem het allemaal maar op. Daar gaan we straks weer over praten, maar dit ligt als een deken over het hele proces. Laten we de Staatssecretaris van Toeslagen en Douane de vrije hand geven om het zo in te richten dat die organisatie echt onafhankelijk besluiten neemt en alleen maar informatie opvraagt bij de Belastingdienst, en vervolgens ook kan toetsen of die informatie klopt. We hebben ook de wet moeten vertimmeren omdat de bewijslast omgekeerd moest worden. Wij willen wel. Als we de Staatssecretaris nou een kontje geven, een laatste zetje, door dit ontzettend bizarre nieuws.

De voorzitter:

Meneer Van Weyenberg, wilt u een kontje geven?

De heer Van Weyenberg (D66):

Voorzitter, ik ga daar andere woorden voor zoeken. Volgens mij heeft de Staatssecretaris de vrije hand gehad om te zoeken naar een vorm waarmee ouders het snelste en het beste geholpen kunnen worden. Daar is deze vorm uit gekomen: een onafhankelijke commissie van wijzen die kan beslissen op basis van de aangeleverde spullen door de Belastingdienst. Vandaag heeft dat Belastingdienstdeel niet aan vertrouwen gewonnen. Dat ben ik helemaal met u eens en dan druk ik me nog heel mild uit. Sterker nog, dit roept hele fundamentele vragen op. Ook mijn vraag is of de Staatssecretaris blijft bij dit proces. Zo ja, hoe borgt zij dan dat dit proces leidt tot wat er wordt bedoeld, namelijk een afweging door nieuwe mensen? Dat is ook al gezegd: de behandeling vindt niet plaats door mensen die zijn betrokken bij CAF, net zomin als de mensen die contact hebben met de ouders zijn betrokken bij CAF. Daar hebben we een heel heldere toezegging op gehad waar onder meer mevrouw Leijten naar heeft gevraagd, maar eigenlijk willen we dat volgens mij allemaal. Ik denk dat we nog steeds niet de luxe hebben om de Belastingdienst af te schrijven. Die hebben we nodig, en de spullen die daar liggen, om dit zo snel mogelijk te kunnen doen. Maar dat daar nu weer een externe controle op moet, is natuurlijk wel heel zorgelijk. Heeft de Staatssecretaris overwogen om de hele werkwijze om te gooien? Zij heeft, wat mijn fractie betreft, de vrije hand om te doen wat zij denkt dat hier het beste is. Tot nu toe heeft de Staatssecretaris de keuze gemaakt – en ik begrijp die keuze wel – om het samen met de Belastingdienst te doen, maar dan wel met een onafhankelijke commissie. Haar overtuiging was namelijk dat dit de beste manier is om de ouders zo snel mogelijk te helpen, en ik las in de brief niet dat de mening daarover nu een andere zou zijn. Toch vroeg ik niet voor niets wat hier nou is misgegaan. We kunnen er weer een audit op zetten, maar je wilt natuurlijk eigenlijk weten waar dit vandaan komt. Je wilt kijken wat hierin de weeffout of wat dan ook is geweest die hiertoe heeft geleid. Dus alle frustratie en woede van mevrouw Leijten deel ik ook hier, en dat merkt zij geloof ik ook aan me.

De voorzitter:

U vervolgt uw betoog.

De heer Van Weyenberg (D66):

De tweede vraag is hoe om te gaan met de toeslagen voor mensen in de zorg. Dat geldt natuurlijk ook voor de mensen die in de ziekenhuizen en de verpleeghuizen schoonmaken. Dat is een brede groep. Mevrouw Leijten zei dat ook al: kunnen wij iets doen om te voorkomen dat zij, nu zij veel

meer werken, worden geconfronteerd met het moeten terugbetalen van toeslagen. We kregen gisteren een bericht van de Staatssecretaris dat het niet kan. Ik zou er nog wel meer informatie over willen hebben waarom niet. Ik ga ervan uit dat dit wel met man en macht is geprobeerd. Daar mag ik toch van uitgaan, zo vraag ik de Staatssecretaris.

Voor mijn fractie zijn er twee conclusies als zou blijken dat het niet zou kunnen. De eerste is: dan moet die bonus dus gewoon omhoog, want er moet rekening mee gehouden worden dat mensen misschien een deel van hun toeslagen moeten terugbetalen. Wordt er bij de vaststelling van dat bonusbedrag – wanneer horen we trouwens daar eindelijk wat over, vraag ik de Staatssecretaris – rekening mee gehouden dat mensen die meer zijn gaan werken, wellicht een deel van hun toeslagen moeten terugbetalen als ze geen verandering van inkomen hebben doorgegeven? Ten tweede is dit weer een bevestiging voor mij dat hier heel veel mensen aanlopen tegen wat mijns inziens precies een van de problemen van dat toelagensysteem is: meer uren werken, betekent terugbetalen. Daarom heeft deze Kamer ook met 150 zetels gezegd: laten we stoppen met dat toelagensysteem. Ik wil heel graag een oplossing voor deze mensen in de zorg, die zich helemaal het leplazarus hebben gewerkt en ons door een crisis heen hebben geleid en nog leiden. Laten we dat niet vergeten, want dit is echt nog niet voorbij, in veel verpleeghuizen en ziekenhuizen. Maar het is voor mij dus vooral een onderbouwing ervan dat dit systeem überhaupt op de schop moet.

Voorzitter. Naast de flexibiliteit vind ik het ook goed om te zeggen dat de Rekenkamer in het onderzoek over 2019 heeft gezegd dat het aantal onvolkomenheden daalt bij de Belastingdienst. Dat vind ik ook belangrijk. Dat is een proces van lange adem. Dat klinkt misschien allemaal wat bureaucratisch, maar ik zie dat maar als dat er her en der een klein begin van herstel is. Het afgenomen aantal onvolkomenheden dat de Rekenkamer rapporteert, is goed nieuws. We zijn er nog lang niet, want het zijn er nog steeds vijf in 2019, maar het is goed nieuws.

De voorzitter:

Ik onderbreek u even voor een vraag van de heer Nijboer.

De heer Nijboer (PvdA):

Ik hoorde dat de heer Van Weyenberg zich erg opwond over de toeslagen, dat je die moet inleveren als je wat meer werkt in de zorg, en die verontwaardiging delen we, denk ik, allemaal. Maar ik vraag hem wel wat D66 daar dan voor voorstel tegenoverstelt om de inkomensverlaging te voorkomen van mensen die in de zorg werken, en die daar meer hebben gewerkt om ons door deze crisis te helpen.

De heer Van Weyenberg (D66):

Volgens mij zei ik er iets over, maar ik herhaal het met liefde. Het is er belangrijk genoeg voor. Het woordje «inkomensverlaging» is geloof ik niet helemaal het punt. Het punt is dat je een deel van je toeslagen moet terugbetalen. Als je meer verdient, heb je minder recht op toeslagen. Dat is het systeem. Dus boven alles moet het systeem op de schop, maar dat is de heer Nijboer, denk ik, ook met mij eens.

Ten tweede hoop je dat mensen misschien hun inkomen hebben doorgegeven, waardoor toeslagen terugbetalen niet hoeft, maar ik kan mij heel goed voorstellen dat die mensen wel met iets anders bezig waren. Ik heb er ook geen zicht op of veel mensen dat hebben doorgegeven. Heeft de Staatssecretaris daar enig zicht op? Ik weet het niet. Want dat zou betekenen dat je minder hoeft terug te betalen straks.

Ten derde vraag ik dan ook: als het niet op deze manier kan, hoop ik dat de wetenschap dat we het niet op deze manier kunnen doen, een impact heeft op de bonus voor de zorg die er straks komt. Dat waren de suggesties die ik deed.

De heer **Nijboer** (PvdA):

Dat is helder: niet binnen de toeslagen. Daar heb ik als techneut en belastingkenner ook wel een beetje begrip voor, want het valt niet mee om dat te regelen, zeker nog binnen een jaar. Maar dan vraag ik de heer Van Weyenberg wel hoe hij dan gaat zorgen dat die bonus – ik hou zelf niet zo van die term – of die beloning voor mensen die werken in de zorg, dan wel zo substantieel is dat mensen er niet op achteruitgaan. Want daar maken mensen zich wel zorgen over en ik eerlijk gezegd ook. Daar zie je namelijk nog steeds heel weinig van, terwijl die coronacrisis nu toch al maandenlang gaande is en de miljarden de schatkist uit vliegen.

De heer **Van Weyenberg** (D66):

Ik hoop natuurlijk nog steeds dat het wel kan in de toeslagen, maar ik ga ervan uit dat hier heel goed naar gekeken is. Ik heb volgens mij precies deze vraag ook gesteld. Het duurt lang, waar blijft het? Want belofte maakt schuld.

De **voorzitter**:

Wilt u daar nog ... Nee? Meneer Van Weyenberg, u gaat verder.

De heer **Van Weyenberg** (D66):

We hebben met z'n allen die motie van mevrouw Van Kooten-Arissen aangenomen en ik wacht op de uitvoering door het kabinet. Dat zijn trouwens, denk ik, niet deze bewindslieden, maar misschien kunnen zij iets zeggen over wanneer we dat mogen verwachten, want het ongeduld van de heer Nijboer is ook dat van mij, maar nog veel belangrijker ook dat van al die mensen in de zorg, die hier nu al een tijd op wachten. Het zal allemaal wel heel ingewikkeld zijn, die afbakening en zo, maar het moet wel gebeuren.

Voorzitter. Ik heb nog twee vragen. Eén gaat over de cultuur. Er is een cultuuronderzoek gedaan en dan zie je een paar dingen die ik toch nog ingewikkeld vind. Ik ben nieuwsgierig of de Staatssecretarissen er iets over kunnen zeggen hoe zij daarmee omgaan. Er is toch angst in de organisatie om risico's te nemen en afgerekend te worden op fouten. Dat is een punt. Bijvoorbeeld de aangifte was onvermijdelijk, maar heeft natuurlijk toch een heel grote impact gehad op de organisatie. Hoe wordt dat door de bewindslieden gemanaged, en ook de angst om fouten te maken en het beeld dat niet veel mensen openstaan voor een andere mening of ideeën? Dat las ik ook in deze cultuurmonitor. Er is nog wel echt werk aan de winkel hier!

Neem de indicator «externe oriëntatie». Dat is allemaal een beetje managementspeak voor: let je bij hoe je beleid voor burgers en bedrijven uitwerkt een beetje op voor wie je uiteindelijk werkt? Dan zie je dat maar de helft van de respondenten, dus de mensen die dit hebben ingevuld, zegt continu bezig te zijn met de impact van hun handelen op de tevredenheid van burgers, bedrijven en klanten. Nou, als we het hebben over de menselijke maat – terecht benadrukt door mevrouw Leijten – dan is dit wel een indicator waarvan ik denk: hier is nog wel werk aan de winkel. Gaat u dat doen?

Mijn laatste punt is dat ik echt wel denk: we gaan nog over box 3 praten, maar in alles wat we hier bespreken is voor mij echt de core dat we het veel te gedetailleerd en veel te ingewikkeld hebben gemaakt, met veel te weinig mogelijkheden om inderdaad de menselijke maat leidend te laten zijn. Dat is volgens mij ook een opgave voor deze bewindslieden. Het zal deels het nieuwe kabinet worden, maar ik hoop dat zij elke stap die al kan, toch zetten.

Voorzitter. Dank u wel.

De **voorzitter**:

Dank u wel. Dan geef ik het woord aan mevrouw Lodders van de VVD.

Mevrouw **Lodders** (VVD):

Dank u wel, voorzitter. Als belastingbetaler wil je dat de Belastingdienst goed functioneert, de juiste informatie met je deelt en dat er zorgvuldig wordt omgegaan met je gegevens. Als je vragen hebt, dan wil je adequaat geholpen worden. Dat geldt voor mensen en dat geldt voor ondernemers. Daarnaast is die Belastingdienst werkgever. Bijna 30.000 mensen werken bij de dienst en zijn iedere dag bezig met de uitvoering van de taken die zijn ondergebracht bij deze dienst. Helaas schiet de dienst op een aantal onderdelen tekort. De voorgaande sprekers hebben al gerefereerd aan de brief en de toelichting van de Staatssecretaris. Ik had een wat uitgebreidere inleiding, maar daar moet ik toch even in schrappen. De dienst schiet dus helaas op een aantal onderdelen tekort. Op een aantal van die punten ga ik straks in, maar toch wil ik niet ongenoemd laten de waardering voor al die mensen op de werkvloer – ik zei het net al: bijna 30.000 mensen – die iedere dag hard werken.

Maar, voorzitter, ik maak mij zorgen. Zorgen over het houtje-touwtjewerk op ICT-gebied of de stroperigheid in de gewenste cultuurverandering. Tijdens het vorige debat over de Belastingdienst hebben we ook uitgebreid stilgestaan bij de reorganisatie van de Belastingdienst. De Kamer ontvangt nog een nadere uitwerking van de cultuuraanpak. Mijn vraag is: wanneer kunnen we deze tegemoet zien en op welke manier krijgt de door u gewenste reorganisatie daarin een plek? Ik heb ook gelezen dat de ADR daar aandacht voor vraagt, dus daar graag een toelichting op van de Staatssecretarissen.

Dienstverlening aan mensen en ondernemers kan aan kracht winnen. Dat is niet alleen in de toeslagen zo; ik denk dat het voor de hele dienst geldt. Mijn vraag is of voldoende mensen uit de praktijk meekijken bij de klantgerichtheid. Zoals de Staatssecretaris Toeslagen een ouderpanel en een kindpanel heeft ingericht, kunnen we wellicht bij de dienst uit die ervaring putten.

De ICT blijft een zorgenkind en dat wordt bevestigd in een onafhankelijk onderzoek. Het ontbreekt aan meerjarige integrale planningen en een beperkte prioritering. Ook wordt er te weinig aandacht besteed aan het sturen op daadwerkelijke realisatie. Ik wil graag van de Staatssecretaris weten hoe hij de verschillende adviezen, onder andere van het BIT, gaat omzetten naar het stevige plan van aanpak en de juiste prioritering. Ik zou graag voor de behandeling van het Belastingplan een actualisatie van de kosten zien. Wellicht kan de Staatssecretaris ook nog ingaan op de hogere kosten en de vertraging erf- en schenkbelasting, want dat is echt een voorbeeld van hoe wij het niet zouden willen zien.

Mijn waardering voor de genomen maatregelen om ondernemers en mensen door de coronacrisis te helpen. De maatregelen zijn snel en daadkrachtig genomen. Complimenten, maar dat neemt niet weg dat ik op dit moment ook zorgen hoor, bijvoorbeeld zorgen van ondernemers die niet weten hoe ze hun belastingschuld straks moeten inhalen. Kan de Staatssecretaris wat dat betreft een inkijkje geven? Een schuld die in zes maanden is opgebouwd, kun je niet in zes maanden afbetalen. Wat mijn fractie betreft wordt dat een ruimhartige regeling, maar het tijdsaspect is dus wel van belang, ook voor banken die bezig zijn met kredietfinancieringen. Daarover zijn veel vragen. Ik heb ook een vraag over de boeterente. Volgens mij staat die tot 1 oktober op 0,01%, maar hoe gaan we daar de rest van het jaar mee om? Dan nog even specifiek over de ODE-belasting. Ik verzoek de Staatssecretaris daar de regie op te voeren in de richting van de energiebedrijven. Zij innen, maar vanwege de terugbetalingsregeling lijkt het mij verstandig dat het kabinet daarbij enige vorm van regie op zich neemt.

Dan kort nog wat kleine punten. Vanaf 1 januari gebruiken eenmanszaken een nieuw btw-identificatienummer. Dat was een eis van de AP en al langer een wens van de VVD. Wanneer is er zicht op het definitieve systeem? Complimenten voor de oplossing voor ondernemers die

eHerkenning alleen gebruiken voor het doen van de belastingaangifte. De vorige keer hebben we breed in de commissie verzocht om een oplossing wat dit betreft. Deze ondernemers worden nu in de kosten tegemoetgekomen. Misschien kan de Staatssecretaris aangeven hoe ondernemers dat kunnen aanvragen. De verdere structurele oplossing ligt wat mij betreft bij BZK.

Een aantal collega's heeft ook al gerefereerd aan box 3. Wat is daar de stand van zaken? De Staatssecretaris is bezig met een nieuw voorstel. Wanneer verwacht de Staatssecretaris die naar de Kamer te sturen? En wanneer reageert hij inhoudelijk op het advies van de drie deskundigen en de CPB-notitie over het haalbare box 3-rendement in de jaren 2013–2016?

Ik heb verschillende keren aandacht gevraagd voor twee specifieke groepen mensen die tegen problemen aanliepen, de Rijnvarenden en de Nederlands/Noorse vrachtwagenchauffeurs. Als zaken niet goed gaan, trekken wij aan de bel. Dat heb ik op deze dossiers gedaan. Ik heb begrepen dat er nu snel een akkoord lijkt te ontstaan tussen de Nederlandse en de Noorse Belastingdienst. Complimenten en veel dank namens de mensen die het betreft. Ik ben blij dat die zorg lijkt te worden weggenomen. Ik ben blij voor de Rijnvarenden dat de invorderingen in ieder geval voorlopig gestopt zijn. Dat geeft die mensen enige vorm van rust, maar ik zou wel graag de stand van zaken horen. De gesprekken met Luxemburg zijn door corona vertraagd, maar misschien kan de Staatssecretaris er iets meer over zeggen.

De voorzitter:

Dank, mevrouw Leijten op dit punt.

Mevrouw Leijten (SP):

Op een eerder punt. Ik heb eigenlijk dezelfde vraag aan mevrouw Lodders. Het is heel lastig om alle onderwerpen goed te behandelen, ook gelet op al het nieuws, maar is dit niet het moment waarop wij de Staatssecretarissen de volledige ruimte moeten geven om de Belastingdienst eruit te bonjournen als het gaat over besluiten welke ouders wel of niet compensatiewaardig zijn?

Mevrouw Lodders (VVD):

Ik vind dat de besluiten die genomen gaan worden ook genomen moeten worden. Wij zijn bij eerdere debatten heel kritisch geweest over de reorganisatie. Dat stel ik nu in één zin ook weer aan de orde. Op het moment dat wij andere stappen moeten zetten om ervoor te zorgen dat die dienst gaat doen waar het voor nodig is, dan geef ik de Staatssecretarissen daar graag de vrijheid voor.

De voorzitter:

Dank u wel. Ik merk dat er heel veel vragen aan «de Staatssecretaris» worden gesteld. Dat heeft iets tweeslachtigs. Maar ik begrijp van de Staatssecretarissen dat het wel goed komt.

Ik geef het woord aan de heer Nijboer van de PvdA.

De heer Nijboer (PvdA):

Dank u wel, voorzitter. De Belastingdienst, het paradepaardje van de Nederlandse uitvoerende diensten, is veranderd in een organisatie die in crisis verkeert. Het is triest om dat vast te stellen. In de brief die wij zojuist kregen – ik kreeg die binnen om 17.26 uur – schrijft de Staatssecretaris dat hij vandaag heeft ontdekt dat de commissie van wijzen niet de goede informatie had. Ik geloof niet dat er te weinig politieke attentie of druk is gezet op hoe belangrijk het is dat die informatie juist is en er komt. Dan blijkt het toch niet te kloppen. Dat onderstreept en onderschrijft de ernst daarvan. Ik vraag de Staatssecretaris meer informatie daarover. Wat is er

precies verkeerd verstrekt? Zijn er documenten niet verstrekt? Is een en ander bewust verkeerd verstrekt? Is er iets gevraagd wat niet is gegeven? Hoe zit dat precies in elkaar? Ik snap best dat, als je dat 's ochtends ontdekt en de Kamer direct geïnformeerd moet worden, dat niet in één dag op papier staat. Maar ik wil dit wel graag weten, want ik vind het zo groot en belangrijk om daar nadere toelichting op te vragen. Als dat vandaag niet kan, graag een andere keer.

Het tweede punt is toeslagen. In het systeem is het natuurlijk allemaal wel te begrijpen, maar het is ontzettend wrang dat, als je vanwege corona een dag of een paar weken meer hebt gewerkt in het ziekenhuis of elders – dat geldt trouwens niet alleen in de zorg maar ook in de supermarkten en zo – je vervolgens net over grenzen gaat waardoor je je toeslagen verliest of ontzettend veel meer moet terugbetalen dan je had verwacht. Ik vraag het kabinet wat het antwoord aan die mensen is. Ik zeg helemaal niet dat het hele toeslagenstelsel dit jaar moet worden aangepast. Iedereen snapt dat dat niet kan, maar ik vind wel dat daar een fatsoenlijk antwoord op moet komen. Wat de PvdA betreft is dat de lonen zeker in de publieke sector, waar we immers verantwoordelijk voor zijn, zo veel verhoogd moeten worden en de beloningen zo goed moeten zijn dat je daar niks van merkt. Dat kan natuurlijk wel; het is inkomensafhankelijk. Als de Staatssecretaris dat niet via Toeslagen kan regelen, wat ze niet kunnen denk ik, zegt zij dan toe dat dat wel wordt geregeld?

Voorzitter. Het derde thema is box 3. De heer Stoffer sprak er al over en de heer Van Weyenberg ook heel kort. Ik heb Buitenhof gezien. Ik snapte dat het voorstel van Snel op de helling werd gezet. Daar heb ik ook veel kritiek op gehad in het begin. Het werd groots en meeslepend gebracht – mevrouw Lodders zit te knikken – als de grootste hervorming van de inkomstenbelasting. Er was een aparte persconferentie na de ministerraad: dit en dit zou allemaal gaan gebeuren. Dus ik snap dat dat niet kan. Ik vond 1 miljoen uitzonderen ook niet zo sociaaldemocratisch. Maar ik vraag wel aan het kabinet of er nog wat gaat gebeuren. Of blijft die onrechtvaardige belasting als je 0% spaarrente krijgt maar bestaan? Blijft die ook na vier jaar overeind, terwijl de vorige Staatssecretaris in het vorige kabinet al opties aan het uitwerken was?

Voorzitter. Mijn laatste punt is de veiligheid van ... Ik zie een interruptie maar ik wil ook doorgaan.

Mevrouw Lodders (VVD):

Ja, want dit is dé gelegenheid om het punt van box 3 iets meer te duiden. De heer Nijboer heeft het over mensen tot 1 miljoen uitzonderen van box 3, maar ik ga ervan uit dat hij ook kritisch was op de gevolgen die pas later bekend werden, op wat het betekent voor allerlei groepen mensen in de herziening van de plannen. Dat was niet alleen de uitzondering tot 1 miljoen euro. Ik neem aan dat de heer Nijboer daar ook kritisch op was.

De heer Nijboer (PvdA):

De groep die zich het luidst meldde, waren de vastgoedbezitters en pandjesbazen, die hun rente voor ik meen drie en nog wat procent konden aftrekken en hun rendement met vijf en nog wat procent zagen toenemen. Daar heb ik juridisch wel begrip voor, maar dat is niet de groep waar de PvdA zich van oudsher het hardst voor maakt. Dus ik ben voor het meer belasten van die pandjesbazen. Maar ik vind wel dat, als je een miljoen hebt, je ook vermogensbelasting moet betalen.

Mevrouw Lodders (VVD):

Maar is de heer Nijboer het met mij eens dat, als je overgaat naar een herziening, je vooral zorg moet hebben voor de mensen waar box 3 heel moeilijk voor is, die bijvoorbeeld geen pensioen sparen bij een werkgever, die geen vermogen hebben opgebouwd bij een pensioenfonds, maar die

hun spaargeld – dan heb ik het even niet over een getal – op een bankrekening hebben staan om met pensioen te kunnen gaan?

De heer **Nijboer** (PvdA):

Daar is met de PvdA prima over te spreken. Alleen, ik stel vast dat deze discussie inmiddels al een jaar of acht of tien loopt en er wel wat is gebeurd in tarieven. Dat was 1,2%. Dat is nu al omlaag, dus er is niet helemaal niks gebeurd, maar van een nieuw stelsel is het uiteindelijk toch niet gekomen. Ik verwacht eerlijk gezegd niet dat we bij Prinsjesdag een nieuw vermogensbelastingstelsel hebben ingevoerd dat eerlijker, rechtvaardiger en wat de PvdA betreft ook progressief is – daar zal ik de VVD op mijn weg vinden. Dat zou ik wel hebben gewenst. Daar is ook vier jaar de tijd voor geweest.

Voorzitter. Ik kom op de veiligheid van de werknemers. Ik heb hier een punt gemaakt van het strafontslag van een directeur bij de Belastingdienst. Dat zal ik nu niet opnieuw doen. Dat is aangevochten en dat loopt nog. Ik snap ook dat er aangifte is gedaan, gegeven het advies, dus daar heb ik wel begrip voor. Maar ik heb wel zorgen over ambtenaren die gewoon uit hun functie worden gezet zonder een besluit dat ze iets verkeerd hebben gedaan. Ik denk ook – ik weet het wel zeker – dat dat tot onrust binnen de Belastingdienst leidt. Ik vraag de Staatssecretarissen hoe dat zich verhoudt tot hoor en wederhoor en de positie van mensen. En hoe verhoudt zich dat tot het vertrouwen dat mensen moeten hebben, ook als ze nu solliciteren bij de Belastingdienst? Als ze hun werk doen, kunnen ze dat dan blijven doen, of worden ze op den duur geofferd als het politiek heel zwaar wordt? Ik vraag daar een eerlijk antwoord op. Het is ook niet zo makkelijk, want de politieke druk is groot, maar ik vind wel dat de vijf mensen... Ik heb het uit de krant hè, we hebben niet eens een Kamerbrief over die vijf mensen. Ik weet niet waarvoor het is. Dat hoeven wij ook niet precies te weten, maar intern weet men het ook niet. Ik vind dat er een gevaarlijk pad is ingeslagen, zeker als je wil dat mensen zich veilig voelen en vertrouwen hebben in de organisatie. Daarop vraag ik een reactie van beide Staatssecretarissen, of een van beide Staatssecretarissen. Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**:

Dank u wel. De heer Snels van GroenLinks.

De heer **Snels** (GroenLinks):

Dank u wel, voorzitter. Dank aan de Staatssecretaris voor de korte toelichting en de brief. Het is inderdaad om moedeloos van te worden. Ik had moeite om dit algemeen overleg voor te bereiden. We weten dat er fouten gemaakt worden en dat er incidenten plaatsvinden. We moeten daarover praten. Tegelijkertijd hebben we een hele tijd terug al afgesproken dat we een nieuwe structuur van rapporteren zouden hanteren, zodat de Kamer ook structureel kan zien wat er verbetert bij de Belastingdienst en de Belastingdienst/Toeslagen. Met een jaarplan, jaarrapportages en indicatoren kun je ook zien hoe incidenten passen in dat schema. Toen ik al die documenten in het weekend tot mij nam, ben ik eerlijk gezegd het spoor bijster geraakt. Dat heeft natuurlijk iets te maken met de toezegging die al maanden geleden gedaan is, dat het jaarplan 2020 aangepast zou worden. We hebben nog met heel veel oude rapporten en oude cijfers te maken. Kijk bijvoorbeeld naar wat er met de ICT gebeurt. Er zitten twee rapporten bij van twee onderzoeksbureaus. Er is een BIT-advies en ook de Rekenkamer heeft daarover uitspraken gedaan. Ze hebben eigenlijk allemaal verschillende conclusies. De Rekenkamer was vrij positief; het BIT-advies was weer vrij kritisch. Ik kan het niet meer volgen en ik kan het ook echt niet meer plaatsen. Dan ben ik de weg kwijt.

Hetzelfde geldt voor cultuur. De Kamer vond het heel belangrijk dat die een pijler werd in de vernieuwingsoperatie van de Belastingdienst. Maar wat gebeurt daar nou precies, zeker omdat bijvoorbeeld ook de aangifte of de kwestie die de heer Nijboer noemde van invloed is op de sfeer, de cultuur en de veiligheid binnen de Belastingdienst? Ik kan het niet meer volgen ten opzichte van de rapportages die we nu op basis van 2019 doen. Dat baart mij zorgen. Dan kan ik er wel dingen uit halen, zoals het medewerkersonderzoek waaruit blijkt dat medewerkers niet echt trots zijn op de Belastingdienst. Maar wat zegt dat vanuit de enquête nu? Of neem de notie uit het Deloitteonderzoek dat medewerkers vinden dat ze te weinig aandacht kunnen geven aan de vragen van burgers en bedrijven. Zit daar nou de structurele verbetering in? Het is voor mij als Kamerlid echt niet meer te volgen. We blijven bij incidenten en dat vind ik niet goed.

Ik had ook een vraag over die twaalf brieven. Als ik dat tot mij door laat dringen, dan vraag ik me weleens af of er een communicatiestrategie is bij de Belastingdienst. Er is natuurlijk een hele legalistische traditie. Besluiten moeten allemaal volgens de wet worden genomen. Dan is er ook nog de traditie van de blauwe enveloppen. Maar is dat nog wel de moderne manier om met burgers om te gaan en hun informatie te geven? Het gaat keer op keer fout. Het lijkt keer op keer wel volgens de regels te gaan, maar niet zoals burgers of bedrijven het willen. Hoe gaan we daar nou mee om?

Voorzitter. Dan over het zorgpersoneel en de toeslagen. De heer Nijboer en mevrouw Leijten begonnen daar ook over. In de antwoorden op de vragen wordt gezegd dat er opties verkend zijn. Ik zou die verkenning weleens naar de Kamer willen hebben. Ik zou weleens op een rijtje willen zien welke mogelijkheden allemaal onderzocht zijn en wat daar de voor- en nadelen van zijn. Wat mij betreft zou dat morgen al mogen, want donderdag is er weer een debat over corona. Dan gaat het weer over het zorgpersoneel. Laat maar zien welke opties verkend zijn. Een van de opties waaraan ik zelf denk, is dat je de vier maanden van de coronacrisistijd eruit haalt. Als je er vervolgens weer twaalf maanden van maakt, heb je volgens mij het overwerk eruit gehaald. Dat zou zomaar een optie kunnen zijn. Als bij alle partijen de politieke wil er is om voor dit probleem een oplossing te zoeken, dan hebben we ook politieke creativiteit nodig voor het vinden van die oplossingen. Ik zou graag willen dat de Kamer daarin meegenomen wordt, zoals de Minister van Sociale Zaken bij heel veel van die regelingen ook moest zoeken naar goede knopjes om tot een goede regeling te komen. Dit is een probleem dat we moeten oplossen.

Voorzitter. Dan een heel korte vraag. We hebben een hele korte brief ontvangen over de FSV, de zwarte lijst. Daarover worden we ook pas weer in de zomer geïnformeerd. Ik herinner me nog hoe boos de Staatssecretaris was. Dat was vier maanden of vierenhalve maand geleden. Ze was boos en woedend over hoe dat ging, en terecht. Maar de Kamer weet nog van niks. Ons geduld wordt wel erg op de proef gesteld. Ik vind dat dat anders zou moeten, dus graag daarop een reactie.

Dank u wel, voorzitter. Ik heb volgens mij alle vragen gehad, of ze zijn meegenomen door anderen.

De voorzitter:

Dank u wel. Meneer Mulder van de PVV.

De heer Edgar Mulder (PVV):

Voorzitter. Mijn vriendelijke vriend van GroenLinks kan het niet meer volgen. Ik word er niet vrolijk van, maar ik heb ongeveer dezelfde onderwerpen. Laten we beginnen met de heersende cultuur bij de Belastingdienst. Uit de brief van de Staatssecretaris blijkt dat het binnen de Belastingdienst ontbreekt aan wat genoemd wordt «gezamenlijke verantwoordelijkheid en resultaatverantwoordelijkheid» en blijkt dat er

kennelijk een angstcultuur heerst. Een angstcultuur, voorzitter. Het is dus niet alleen extern gewone burgers terroriseren, maar ook intern de eigen collega's; iets met hashtag toeslagenaffaire. Mijn vraag is: hoe ervaart de Staatssecretaris zelf de algemene cultuur binnen de top van de Belastingdienst?

Dan ICT. Het gebrek aan resultaatgerichtheid zien we terug bij alle ICT-projecten die de Belastingdienst oppakt. Het nieuwe automatiseringssysteem voor de schenk- en erfbelasting is de zoveelste blunder. Het is nog steeds in ontwikkeling. De kosten blijven oplopen. We begonnen ooit met een voorstel voor 8,2 miljoen. Die schatting werd in 2017 aangepast naar 28,7 miljoen. Nu gaat het naar 38,3 miljoen. Mijn vraag aan de Staatssecretaris is: welke garanties kan de Staatssecretaris geven dat de kosten volgend jaar niet 48 miljoen of 58 miljoen bedragen? Gezien de voorgeschiedenis van communicatie tussen dit deel van de dienst en de Staatssecretaris, is het te hopen dat de nieuwe CTO wel te vertrouwen is. Voorzitter. In het verlengde van falende ICT-projecten ligt het onderwerp van eHerkenning. De Staatssecretaris, de heer Knops, zegt zich ervan bewust te zijn dat de Kamer eist dat elke belastingplichtige kosteloos belastingaangifte kan doen. Maar waarom tuigt de Staatssecretaris dan voor slechts twee jaar een complex en kostbaar stelsel op voor compensatie voor eHerkenning? Ik zal het ook eens een keer vriendelijk vragen; misschien helpt dat. Waarom denkt de Staatssecretaris dat compensatie na twee jaar niet meer gewenst is? Waar komt dat idee vandaan? Het kan toch veel makkelijker? Waarom kiest de Staatssecretaris er niet voor om het oude portaal opnieuw open te zetten, zodat personen op die manier aan hun aangifteplicht kunnen voldoen? Belastingplichtigen beschikken immers al over een inlognaam en een wachtwoord, en loggen al jaren middels het oude portaal in. Het werd door de overheid jarenlang als veilig genoeg beschouwd, dus dan zou een jaartje verlenging toch geen probleem moeten zijn? In de tussentijd kan er dan een nieuw kosteloos inlogmiddel ontwikkeld worden, voor zover dat noodzakelijk is.

Dan afrondend, voorzitter. Er is al veel over gezegd over de toeslagen en het drama dat zich dreigt te voltrekken als zorgpersoneel en andere cruciale beroepen gekort worden op hun toeslagen. Het zou natuurlijk een drama van jewelste zijn dat we al die mensen voor wie heel Nederland waardering had – die geen negen-tot-vijfmentaliteit hebben, die doorgevoerd hebben toen het nodig was en die hun eigen leven boven dat van anderen stellen – nu niet alleen geen extra geld, geen bonus en geen salarisverhoging geven, zoals vandaag ook weer eens blijkt, maar dat ze wel een rekening krijgen omdat ze hun eigen overuren moeten gaan betalen. Dat kan niet de uitkomst zijn. Maar goed, dat is hier al gezegd. Dat kan niet de uitkomst zijn van een oproep in de hele Kamer en na alles wat er de afgelopen maanden gebeurd is. Dus we doen het hoe dan ook, want dit kan echt niet.

Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter:

Dank u wel. Ik kom ten slotte bij de heer Omtzigt van het CDA. Gaat uw gang.

De heer Omtzigt (CDA):

Dank u wel, voorzitter. We leven in een parlementaire democratie. Dat betekent het volgende: de regering legt beleid voor aan de Kamer, wij praten erover en dan keuren wij het goed. Ik heb vandaag een viertal items op de agenda waar de regering de deadlines niet haalt. Op box 3 hadden hier antwoorden moeten liggen ten aanzien van het advies dat wij hadden gekregen. Dat zou er voor de zomer liggen, en de zomer is al ingegaan. Aangezien het hier om een regeerakkoordbelofte gaat, ben ik hier al drie jaar mee bezig, ook met de voorgangers.

Bij het WLTP-onderzoek heeft de onderzoeker de tabel gewoon overgeschreven uit de memorie van toelichting en daaronder gezet: ik heb 'm niet gecheckt maar hierbij heb ik een second opinion uitgevoerd. Ik vraag de regering om het geld terug te vragen van SEO, want als u dit zou doen, noem ik dat plagiaat aan een universiteit.

Ook zo'n dossier is eHerkenning. In dit geval was het in de Kamer als eerste de VVD, die in september vroeg: wat gaat hier gebeuren? Het werd doorgevoerd door de voorgangers, en nu zitten we over compensatie te praten. Dat is gewoon echt de verkeerde volgorde.

Maar de klap op de vuurpijl vandaag is toch echt wat er bij de afdeling Toeslagen gebeurd is. Dit kan niet. Ik heb het hele weekend doorgewerkt om hier Kamervragen over te stellen. Want het was me na het debat duidelijk waarom ik vroeg: waarom is Anker erbuiten gelaten? De Belastingdienst moest voor de rechter van Rotterdam toegeven dat ze fout zat bij Anker. De Belastingdienst moest het voor de rechter toegeven. En dan houden ze de informatie achter voor de commissie van wijzen! Wat doe ik hier?! Dus na vorige week, waarin ik in eerste termijn, in de tweede termijn naar Anker vraag en geen antwoorden krijg, en het hele weekend bezig ben om Kamervragen te stellen. Van die pietluttige Kamervragen, wat voor vragen! Van die hele precieze vragen: is dat document er wel naartoe gegaan? Daar moet ik me als Kamerlid niet mee bemoeien! Maar ik zeg het maar tegen de medewerkers van de Belastingdienst die meeluisteren: ik ga me ermee bemoeien, elk weekend. Elke weekend! Ik maak het niet meer mee dat hier weer 100 ouders de goot worden ingegooid. Dan komt de dag erop inderdaad deze brief. Werkelijk waar. En ik verwacht persoonlijke, handgeschreven excuses aan de ouders van degenen die dit gedaan hebben. Persoonlijk. Ik ga het niet meer meemaken. Ik verwacht ook een herbeoordeling van alle CAF-dossiers. Nu begrijp ik waarop ik in het debat niet kreeg wat ik vroeg. Ik vroeg om mensen inzage te geven in de dossiers die de commissies van wijzen kregen. Dat vroeg ik. Onmogelijk, hoe ik het in mijn hoofd haalde! Nou, ik haal het nog eens in mijn hoofd. Als u dat niet toezegt, krijgt u bakken moties. En bakken emoties. Ik weet werkelijk niet, werkelijk niet waarom dit zo gebeurd is.

Voorzitter. Er staan nog een paar andere punten op de agenda. Wat eHerkenning betreft sluit ik mij aan bij de collega's: mensen met een g-rekening kunnen op dit moment geen aangifte doen; hoe moeten ze dat doen?

Ik heb het al gehad over box 3. Daarover zou hier nu een brief liggen. En die zien we niet.

Hetzelfde geldt voor de zwarte lijsten. Voor vandaag zouden we inzage krijgen of er nog meer zwarte lijsten bij de Belastingdienst zijn. Daar heb ik een keer of vijf naar gevraagd. Ik wil het nu gewoon graag weten. Ik bedoel: dit moet meegenomen worden in de beoordeling van al deze toeslagzaken. En als dit dus weer in de zomer gebeurt, en we krijgen in september een brief dat er zwarte lijsten waren, dan komen we uit bij dat ganzenborden, waarvoor ik gewaarschuwd heb. Dat ganzenborden is dat we dan weer teruggaan en zeggen: ja, die ouders moeten op een andere manier gecompenseerd worden. Sinds 26 mei ligt er een interne lijst bij de Belastingdienst. Als die lijsten er zijn, kunt u die alstublieft delen? Ik heb die vraag eerder gesteld. En we zouden er ook inzage in krijgen of er ook andere CAF-projecten zijn: op de ib, buiten de kinderopvangtoeslag, want ik sluit niet uit dat ze ook bij de huurtoeslag zitten. Ik heb het nog steeds niet. Natuurlijk, ik ga elk weekend vragen stellen, ik vind het allemaal best. Maar ik vind het niet leuk meer.

Dan het cultuuronderzoek. Ja, daar staat gewoon: «De beleving is dat er geen transparantie binnen de organisatie bestaat over het maken van fouten». Ik zou zeggen: de illustratie daarvan hebben we vandaag gehad. Dan de coronamaatregelen. Er is veel coulance voor bedrijven; dat is maar goed ook. Ik vraag coulance voor één additionele groep: mensen die een

inkomensverklaring moeten hebben die getekend wordt door een buitenlandse belastingdienst. Die krijgen die op dit moment niet op tijd. Dat snap ik ook, want de buitenlandse belastingdienst doet vergelijkbare dingen als de Nederlandse Belastingdienst. Kunt u een beetje clementie hebben met die mensen, zodat ze niet volledig in de klem komen te zitten? Dan nog iets over het ICT-systeem schenk- en erfbelasting. Het is ernstig dat de ICT van acht naar 38 miljoen euro gaat, maar ik wil graag weten hoeveel honderden miljoenen belasting we zijn misgelopen. Ik wacht nog steeds op dat antwoord. Er kwam heel veel minder belasting binnen bij de schenk- en erfbelasting, terwijl we nog steeds met een stijgende huizenprijs te maken hebben. Dat kost ontzettend veel geld en dat vreet ook aan de rechtsgelijkheid. De rest laat ik weg.

Mevrouw **Leijten** (SP):

Die emotie, die je om kan zetten in moties, vind ik heel treffend, maar het is niet hoe het moet gaan. Zou het niet goed zijn, vraag ik de heer Omtzigt, als we de Staatssecretaris de mogelijkheid geven om de Belastingdienst er helemaal uit te slopen als het gaat om haar besluitvormende positie in dat hele proces? Ik doel dan op het wel of niet dossiers maken van mensen, maar ook op het uiteindelijke besluit over hoe iemand en waar iemand wordt gecompenseerd.

De heer **Omtzigt** (CDA):

Ik had een licht ander voorstel. Dat hield in dat iedereen volledige inzage krijgt in het dossier op basis waarvan de besluiten worden genomen. Ik leg dat wederom op tafel omdat de besluiten van de Belastingdienst op die manier kunnen worden getoetst. Ik zeg tegen de regering dat zij geen enkele illusie hoeft te hebben dat de ouders de Belastingdienst in dit proces nog gaan vertrouwen. De brieven die op 29 mei zijn uitgegaan, waren onleesbaar. Naar ik begrijp, staat een van de leden van de commissie van wijzen op het punt om er niet meer mee door te gaan. Ik krijg daar graag een toelichting op. Twee leden waren nog niet eens benoemd toen de besluiten werden genomen. Er zijn besluiten genomen op basis van onvolledige dossiers. Pardon, maar dit kan niet! Als er een mogelijkheid is om de Belastingdienst eruit te halen, zonder dat er al te veel vertraging ontstaat, vind ik het best. Daar zit echter mijn grote aarzeling, want dan treedt er weer een halfjaar vertraging op. Als u mij echter vraagt of ik vertrouwen heb in de uitvoeringsorganisatie voor het herstel van de toeslagen, zeg ik na het lezen van deze brief, na het niet gebruiken van de juridische kaders en na het voorleggen van onvolledige dossiers: nou nee! Het is aan de Staatssecretaris om aan te geven hoe dat wordt hersteld.

Mevrouw **Leijten** (SP):

We hebben vorige week die wet aangenomen, maar we hebben toen ook een motie aangenomen van mij. Daar was de Staatssecretaris het ook mee eens. Het komt erop neer dat ouders eerst hun verhaal moeten kunnen doen en dat de Belastingdienst daarna aangeeft wat ze heeft. We kunnen dat proces op die manier inrichten. Die mensen melden zich nu bij de Belastingdienst, maar dat kan nu ook al een hobbel zijn. Ze melden zich ergens. Ze doen hun verhaal en vervolgens wordt er opgevraagd: beste Belastingdienst, geef over die en die ouders die en die gegevens. Dan gaan wij een besluit nemen. Dan hebben we de Belastingdienst eruit getikt. Als er een groepsgewijze aanpak is geweest, dan nemen we gewoon een besluit over de groep. Dan weten we welke mensen daaronder vallen en dan wordt er snel een besluit genomen. Ik zie de Belastingdienst, die al die gesprekken nog moet aangaan, nu eerder als een remmende factor in het proces dan als een stimulerende. Ik zeg dit nu tegen de heer Omtzigt, maar via hem ook richting de Staatssecretaris in de hoop dat die hier creatief naar wil kijken. Volgens mij deelt de

Staatssecretaris dit gevoel. Ik heb het vorige week ook gezegd: dit is de laatste kans voor de Belastingdienst om te laten zien dat men het wel kan. Maar nu staat de Staatssecretaris hier alweer met deze brief. Dat is voor alle partijen in- en inriest.

De voorzitter:

Mijnheer Omtzigt, heeft u hier nog een reactie op?

De heer Omtzigt (CDA):

Het gebeurt mij niet vaak, maar ik heb geen antwoord. Ik heb gewoon geen antwoord op hoe ik dit recht kan krijgen. We hebben hiervoor gewaarschuwd. De commissie is aan het werk gegaan, voordat dit bij de Kamer is gemeld. Zij is aan het werk gegaan, voordat twee leden waren benoemd. Ze is aan het werk gegaan met onvolledige dossiers. Hoe dan? Ik heb het vorige week in het debat gevraagd. Ik vraag de Staatssecretaris hoe ik vertrouwen in dit proces zou moeten hebben. De Staatssecretaris vraagt heel veel van de ouders. Wat ik over die handgeschreven brieven vroeg, is geen geintje. Deze mensen zijn door een hel gegaan. Gisteren kreeg ik mensen van Veilig Thuis Rotterdam Rijnmond op bezoek. Zij hadden zoiets van: worden er kinderen uit huis geplaatst? Ik zei: ja, door Veilig Thuis. Daar weten we niets van, was de reactie. Ik zei: ja hoor, het is jullie organisatie; omdat ze daar geen geld van krijgen. En dit soort mensen werd nu dus even uit de fast lane gegooid! Nou ja zeg!

De voorzitter:

Er zijn geen interrupties meer. Laten we even schorsen tot iets over 18.00 uur. Dan hebben de Staatssecretarissen de tijd om hun antwoord voor te bereiden. Ik wil met uw welnemen wel mijn best doen om als eindtijd 19.30 uur aan te houden.

De vergadering wordt van 17.42 uur tot 18.07 uur geschorst.

De voorzitter:

Ik begin met Staatssecretaris Vijlbrief, daarna komt Staatssecretaris Van Huffelen.

Gaat uw gang, meneer Vijlbrief.

Staatssecretaris Vijlbrief:

Voorzitter. Ik doe een korte inleiding. Daarna zal ik antwoord geven op de coronagerelateerde vragen. Ik zal iets zeggen over FSV, over box 3 en ook nog iets over eHerkenning. Daarna neemt de andere Staatssecretaris het over. Zij zal iets zeggen over de ICT en de cultuur bij de Belastingdienst. Daarna bespreekt ze de toeslagen. Volgens mij hebben we dan alle grond gecoverd, in goed Nederlands.

Allereerst algemeen, inleidend, het volgende. Ik wil toch aandacht vragen voor het evenwicht in wat er de afgelopen maanden allemaal is gebeurd. Ik begrijp dat dat wegvalt in het nieuws van vandaag. Dat is vervelend. We betreuren dat ook zeer. Maar we hebben ongelofelijk veel gedaan. Kamerleden vroegen daar ook naar. Zij maakten ook die opmerkingen. Als je ziet wat we bij de Belastingdienst aan coronagerelateerde acties hebben gedaan, dan is dat echt enorm. De Belastingdienst in Nederland was daar de afgelopen tijd snel en goed in.

Ten tweede heeft mijn collega rond de toeslagen een organisatie opgezet, een wet met uw Kamer besproken en een heleboel geld georganiseerd. Ook dat is gebeurd. Er is geld geregeld om de Belastingdienst zélf beter te laten functioneren. Denk aan de externe dienstverlening, waarnaar de heer Stoffer vroeg, bij de kantoren: wordt daar nou wat aan gedaan? Ja, meneer Stoffer, en daar kom ik op terug als wij in de zomer een hele ris rapporten afscheiden. Dan komen we daar nog op terug. Daar is ook geld voor.

We hebben een heleboel problemen boven tafel gekregen. Ik zeg niet dat we ze boven tafel hebben gehaald. Ik ben het daarover namelijk eens met uw Kamer. De Kamer weet dat ik mij net zo erger als zij aan het feit dat er te veel via de buitenkant naar boven komt. Maar er is wel veel naar boven gehaald. Ik noem FSV en de tweede nationaliteit. Op al die dingen hebben we onderzoeken uitgezet. Het gaat allemaal niet snel genoeg, maar we doen het wel.

We hebben trajecten opgestart. We hebben nieuwe topmensen in de Belastingdienst benoemd, waaronder twee nieuwe dg's. Daar heeft u veel naar gevraagd: vernieuw dat nou. Dat hebben we gedaan. Er is aangifte gedaan tegen de dienst. Dat beschouw ik niet als iets om trots op te zijn, maar dat is wel gebeurd. Dat is ingrijpend in de dienst. Misschien zegt de collega-Staatssecretaris straks ook nog wel wat over wat dat betekende voor de mensen en voor de dienst. Daar werd ook om gevraagd. Er is door uw Kamer het initiatief genomen voor een parlementaire ondervraging.

Er zijn ook – dat zeg ik ook nog een keer – een aantal slepende dossiers min of meer opgelost. Ik noem de eHerkenning. Daarvan kun je zeggen dat het niet de ideale oplossing is en dat je het graag anders had gewild, maar volgens mij heeft de Kamer in maart heel nadrukkelijk gezegd: zorg nou dat die ondernemers er niet voor hoeven te betalen. Dat hoeven ze nu niet. Dus ja, we kunnen natuurlijk overal een punt van maken, maar we hebben dat wel gedaan.

Er is gebeld met Duitsland in een langlopend dossier over Nederlanders die in Duitse krijgsdienst zijn geweest. Het lijkt erop dat we daarin vooruitgang aan het boeken zijn.

U ziet mij in de pers ongeveer iedere week iets zeggen over belastingontwijking. Ik begrijp dus het beeld. Ik vind het ook – ik zal niet het woord gebruiken dat ik in mijn hoofd had zitten – heel vervelend allemaal, alle nare dingen. Het klinkt gratis, maar dat meen ik serieus.

Maar er gebeurt ook veel goeds. Tussendoor proberen we dan ook nog te bouwen aan wat iemand in het debat net zei: de beste Belastingdienst, die we ooit waren. Ik denk dat het meneer Nijboer was die dat zei. Hij heeft groot gelijk. Tien, vijftien jaar geleden werd de Belastingdienst, als ik in het buitenland kwam, juweel of diamant van de Nederlandse overheid genoemd. Dat doet nu niemand meer. Dat is een schande. Zo moet het niet.

Hoe kunnen we nou terug naar die beste Belastingdienst? Daar moeten we echt heel veel voor doen. Dat is dus niet iets wat we met een toverstokje kunnen regelen. We bouwen op een goede belastingmoraal in Nederland. Dat is heel belangrijk, want er zijn te veel schandalen. Er is een transformatie nodig.

Wat is er dan nodig? Dat zei de heer Van Weyenberg ook, dacht ik. Het begint natuurlijk allemaal met simpele belastingen en toeslagen. We hebben het allemaal heel ingewikkeld gemaakt. Dat maakt ook dat het gewoon moeilijk uitvoerbaar is. Dat is gewoon een feit. Het moet met de menselijke maat. Er moet toezicht zijn conform de regels. Ik kom deze zomer – echt waar – met een voorstel voor extern toezicht op de Belastingdienst. De vorige keer heb ik dat aangekondigd. Toen heb ik gezegd: daar wil ik over nadenken. Ik ga daarmee komen. We hebben ook goede medewerkers nodig. En als het dan allemaal zo gaat, dan hoop ik dat we over een jaar, als mevrouw Van Huffelen en ik vermoedelijk niet meer in deze functies zitten of in ieder geval op de een of andere manier gereïncarneerd zijn, een nieuwe missie en strategie voor de Belastingdienst hebben, dat de Belastingdienst ontvlecht is waar het nodig is en dat er toezicht is. Maar ik zou het vooral ook heel fijn vinden als we herstel van vertrouwen in de Belastingdienst kunnen bereiken. Dat is voor ons iets waar we echt dag en nacht mee bezig zijn. Dus ik begrijp de heer Omtzigt als hij zegt dat hij er ieder weekend mee bezig is. Wij zijn er ook ieder weekend mee bezig. Ik ben ieder weekend bezig om door die dikke stapels

heen te gaan om het beter proberen te maken. U hoort de emotie in mijn stem, want die voel ik er ook bij.

Dan wilde ik wat zeggen over de coronagerelateerde maatregelen. Dank u voor uw vragen en complimenten daarover.

Ik begin bij uitstel van betaling. Hoe gaan we nou om met het feit dat mensen schulden opbouwen en dat je straks niet kunt verwachten dat ondernemers die schulden in één keer gaan afbetalen? Ik wil in de tweede helft van augustus, als we terug zijn van vakantie of van wat daarop lijkt, een concreet plan van aanpak op dit punt naar uw Kamer toesturen. Dan kunnen we dat heel snel bespreken. Tot 1 oktober wordt er sowieso uitstel verleend. Ik moet gaan nadenken hoe ik dat na 1 oktober ga doen: wat gaat het voorstel zijn? Je kunt niet helemaal maatwerk per onderneming doen. Je kunt het ook niet helemaal op macroniveau doen. We gaan daar dus ergens tussenin zitten. Dat kan per branche/sector verschillen. Ik ga daarover praten met brancheorganisaties.

Dan waren er een aantal vragen over de belastingrente en de invorderingsrente. Die staat op 0,01% tot 1 oktober. Dat hebben we allemaal op 1 oktober gezet. Wat mij betreft zou het heel verstandig zijn om dat in ieder geval te verlengen tot 1 januari, zodat dat tot 1 januari geen probleem is. Willen we dat langer verlengen of zou uw Kamer dat langer willen verlengen, dan kan dat, maar dan komt er wel een budgettaire rekening uit voort, want het levert natuurlijk geld op. Er zit ook iets van een prikkel om snel terug te betalen in die rente. Maar ik kan totaal volgen wat iedereen zegt. Het is niet helemaal de bedoeling dat we middels de belasting- en invorderingsrente ondernemers alsnog over de kling jagen als ze net hersteld zijn van de coronacrisis. Zo begrijp ik het signaal dus maar even. Dat is dus een antwoord op de vraag van de heer Stoffer en mevrouw Lodders, dacht ik.

Dan vroeg mevrouw Lodders ook nog of ik regie wil voeren bij de toepassing van het uitstel bij de ODE en bij hoe dat verder gaat. Dat is in principe aan de energieleveranciers, maar ik begrijp de vraag, want het is allemaal niet eenvoudig. U kan ervan op aan dat als het nodig is, ik daarin samen met collega Wiebes inderdaad die rol op me neem om dat te regelen.

Mevrouw Lodders (VVD):

Dank voor de beantwoording van de Staatssecretaris. Ik wil toch even doorgaan op die belastingschuld. Ik hoor de Staatssecretaris zeggen dat hij in de tweede helft van augustus wil komen met een meer uitgewerkt voorstel. Dan hebben ondernemers eigenlijk nog maar een maand de gelegenheid om zich daarop voor te bereiden, mocht dat vanaf 1 oktober opgepakt moeten worden. Dat is nog even los van de vraag of die maatregelen verlengd worden, maar daar gaat het mij even niet om. Ik heb het signaal gegeven dat wij nu ondernemers spreken die bijvoorbeeld met hun banken of kredietleveranciers in gesprek zijn. Zij zeggen: het is wel lastig om te kunnen beoordelen of u over die opgedane belastingschuld drie maanden, een halfjaar of misschien vier jaar mag doen. Dus kan de Staatssecretaris dat misschien iets meer duiden?

Staatssecretaris Vijlbrief:

Ja, ik kan dat iets meer duiden. Het kan niet zo zijn dat ze dat direct moeten betalen. Ik denk ook niet dat het realistisch is om te zeggen dat dat binnen een paar maanden moet. We zitten dus wel over de termijnen na te denken, maar ik denk dat je daarin wel maatwerk per sector zou moeten toepassen, zeg ik tegen mevrouw Lodders via u, voorzitter, want het kan zijn dat het in de ene sector gewoon makkelijker gaat dan in de andere sector. Om het maar simpel te zeggen: de sectoren die harder getroffen zijn door de coronacrisis, hebben waarschijnlijk gewoon meer tijd nodig. Je kan ook nog kiezen. Laat je de aflossing starten op 1 oktober en smeer je het dan heel ver uit, of laat je het iets later beginnen? Ik licht

nu een tipje van de sluier op, maar ik neig ernaar te denken dat je beter iets later kunt beginnen. Dan kunnen die ondernemers zich iets langer voorbereiden. Dan smeert u het dus een beetje uit. Welke termijn dat precies zal zijn, weet ik niet.

Mevrouw **Lodders** (VVD):

Dank u wel, zeg ik via u, voorzitter, tegen de Staatssecretaris. Ik heb in de eerste termijn aangegeven dat we ruimhartig moeten zijn. Dit zijn wel de zaken waaraan wij zelf ook denken. Misschien moet je er niet direct mee starten. Dat is heel erg afhankelijk van de sector, want op het moment dat je je onderneming alweer helemaal hebt opgestart, heb je echt een andere situatie dan dat je bijvoorbeeld nu in horeca of recreatie of toerisme zit, en dan vergeet ik nog allerlei andere zaken. Daar zit dus wel verschil tussen. Dus dank daarvoor.

De tweede vraag die ik heb, gaat over die boete en die invorderingsrente. Zegt de Staatssecretaris nu eigenlijk: dat ga ik uitstellen tot 1 januari 2021? Hoor ik dat goed? Of komt er een apart besluitvormingsmoment?

Staatssecretaris **Vijlbrief**:

Daar moet een apart besluit over vallen. Het is nu: tot 1 oktober. Ik moet daar een apart besluit over nemen. Ik kijk even naar de ambtenaren. Die knikken ja. Daar moeten we een apart besluit over nemen, maar als je die ondernemingen langer de tijd zou geven dan tot 1 oktober om te starten met hun afbetaling, ligt het nogal voor de hand dat je dan ook die rente nog even laag houdt en geen boete geeft. Dat ligt nogal voor de hand. Het antwoord is dus: ja. Het korte antwoord had dus ook «ja» kunnen zijn.

De **voorzitter**:

Gaat u verder.

Staatssecretaris **Vijlbrief**:

Volgens mij heb ik daarmee het blokje over corona gehad. Dat brengt mij bij FSV. De aanpak daarbij is als volgt. Wij hebben twee brieven naar de Kamer gestuurd. In de tweede brief, van 26 mei, staat dat we van de eerste fase van het onderzoek een interim--rapportage, een eerste rapportage hebben. Daar moeten we nog naar kijken en dit is gewoon nog niet klaar. In de komende weken willen we graag het eerste rapport over de FSV naar de Kamer sturen. Het zal niet lukken om dat voor het begin van het reces te doen. Ik heb de heer Omtzigt goed gehoord. Hij zegt: er circuleren ook lijsten met FSV-achtige opsommingen in de dienst. Die zullen wij gaan opsporen, zeg ik tegen meneer Omtzigt. Als we die kunnen vinden, sturen we die mee. De tweede fase begint dan in de zomer. Op verzoek van de Kamer doen we een aanbesteding voor een onderzoeksbureau dat dan de tweede fase zal doen. Die tweede fase zal zich vooral gaan richten op de eventuele negatieve gevolgen voor burgers en bedrijven. Dus dat is de planning die wij hebben bij de FSV. Gaat dat snel genoeg naar mijn zin? Nee. Kunnen we daar nu veel aan doen? Nee. De eerste weken intern onderzoek leverden te weinig op. Toen zijn we overgestapt op extern onderzoek. En dat kost gewoon tijd. Het is niet anders en ik kan het niet anders maken. Dus dit komt in de zomer. Ik realiseer mij nu dat ik de heer Omtzigt net in het deel dat ging over corona geen antwoord heb gegeven op zijn vragen over de buitenlandse belastingdienst. Dat ga ik alsnog even doen. Ja, ik zal ernaar kijken of we daar soepel mee om kunnen gaan.

De heer **Omtzigt** (CDA):

Dank voor dat laatste. Ik neem aan dat daar een oplossing komt. We krijgen namelijk best wat mailtjes van mensen die terecht schrijven: ja, die buitenlandse belastingdienst heeft het ook druk.

Dan de FSV. Dit hebben we meerdere keren gevraagd. Intern bij de Belastingdienst moesten alle onderdelen voor 26 mei aanleveren en duidelijk maken of ze nog zwartelijstachtige applicaties hadden. Dat hebben we ook drie keer in de Kamer gevraagd. Dus ik verwacht gewoon dat wij weten of die bestaan of niet. Mijn ongeduld is wat groot, want er liggen al Kamervragen van mij van maart die niet beantwoord worden, lopende het onderzoek. En we gaan nu allemaal die compensatiesfeer bij de toeslagen in. Als straks blijkt dat die FSV een complicerende factor is, dan moeten we al die dossiers weer gaan openen. Dus ik vraag nu twee dingen. Van welke andere lijsten weten de Staatssecretarissen op dit moment dat ze bestaan? Hoeveel applicaties zijn er waarvan het bestaan nu bekend is en die zwartelijstachtig zijn, en waar zitten die in de Belastingdienst? En wanneer kunnen mensen hun aantekening doornemen, in ieder geval op de FSV?

Staatssecretaris **Vijlbrief**:

Ik zit even te overleggen met mijn collega, die hier ook mee bezig is. In dat eerste rapport komt dit te staan. Het is de bedoeling dat we daarin integraal rapporteren over FSV zelf, maar ook over «FSV-achtige», zoals dat wel wordt genoemd. Dat eerste rapport komt echt ergens in de komende weken, maar voor het reces, halen we niet. Volgens mij is dat op dit moment het assessment.

De heer **Omtzigt** (CDA):

En de tweede vraag? Wanneer kunnen mensen inzien hoe ze op die FSV stonden?

Staatssecretaris **Vijlbrief**:

Volgens mij is dat onderdeel van het tweede onderzoek. Maar ik kijk hiervoor eventjes naar de ambtenaren. Zit dat ook in het eerste onderzoek? Het antwoord is, hoor ik nu, dat we daarover ook in het eerste rapport rapporteren. Daarin staat dus of dat kan en hoe dat kan. Ik begrijp die vraag en de heer Omtzigt heeft die ook eerder gesteld. Dat klopt.

De heer **Omtzigt** (CDA):

Het is heel simpel. Op basis van de AVG hebben mensen gewoon recht op inzage en kunnen ze zien hoe ze daarin stonden. Dat geldt zeker bij een illegaal systeem. Wij vragen daar nu al maanden om, en nu is het weer onderdeel van een rapportage.

Staatssecretaris **Vijlbrief**:

Het rapport komt er snel aan. Dat bevat dus KPMG, dat bevat ook de FSV-achtige lijsten, want die waren ook onderdeel van dat onderzoek. En het rapport bevat ook een antwoord op de vraag van de heer Omtzigt. Het lijkt mij verstandiger om dat bij elkaar te houden dan dat ik dat in flarden ga beantwoorden. Dat lijkt mij verstandiger.

De **voorzitter**:

Meneer Omtzigt, ten slotte.

De heer **Omtzigt** (CDA):

Ik vraag gewoon om informatie, namelijk met welke zwarte lijsten de regering op dit moment bekend is. Als u met geen enkele lijst bekend bent, is het antwoord «niet» en als u nu al bekend bent met tien lijsten, dan heeft u gewoon die vragen de beantwoorden. Dan kan het niet weer achter een onderzoekscherf komen te zitten. Ik wil gewoon weten hoe het zit op dit moment bij de Belastingdienst.

Staatssecretaris **Vijlbrief**:

Daar komen we in tweede termijn even op terug, op wat er nu precies bekend is.
Ik ga naar box 3.

De voorzitter:
Eerst de heer Snels.

De heer **Snels** (GroenLinks):
Ik had ook een vraag gesteld over de FSV. Het stelt me niet helemaal gerust. We hebben het debat gehad over de compensatieregeling en dit is eigenlijk een los eindje daarin. Ik snap best dat het onderzoek naar of er meer van dit soort zwarte lijsten zijn breder moet zijn, ook bij de Belastingdienst en niet alleen bij Toeslagen. Wij hebben al vaker gevraagd naar de urgentie. Kijk nou welke relatie er ligt met de compensaties en de beoordelingen van de dossiers. Dat is waarom ik in ieder geval zo ongeduldig ben en «ergens in de zomer» te lang duurt. Want dan is de hersteloperatie allang begonnen en weten we nog steeds niet wat de relatie is tussen de verschillende groepen uit de compensatieregeling en de FSV-lijst. Dat is het ongeduld. Dan zou ik toch zeggen: probeer de relatie met compensatieregeling eruit te halen en daar zo snel mogelijk mee aan de slag te gaan. Dat is wat we willen.

Staatssecretaris Vijlbrief:
Dat kan ik toezeggen aan de heer Snels, dat we dat proberen. Ik begrijp daar de urgentie van.

Mevrouw **Leijten** (SP):
Ik denk dat Pieter Omtzigt terecht vroeg naar alles wat er nog rondzwerft zonder status, naar wat niet naar boven komt met het net dat is uitgeworpen. Dat is echt belangrijk. De tijdspanne wordt opgebouwd bij ons. We krijgen zelfs geen antwoorden op Kamervragen. Dat vind ik echt een groot probleem. Die zijn al in februari gesteld, maar we moeten wachten op onderzoek. Dat is in dit dossier echt een terugkerend patroon, dus it better be good.

Dan het tweede. Dat sluit een beetje aan bij wat de heer Snels zei. Dat mensen in de hersteloperatie weten of ze in de FSV staan, dat ze die garantie krijgen, moet echt worden toegezegd ongeacht welk onderzoek wordt gedaan. Ik heb tijdens de wetsbehandeling aan Staatssecretaris Van Huffelen gevraagd om te regelen dat iemand, een derde, erbij kan en gericht kan zoeken op iemands naam of bsn, of die erin staat en, zo ja, hoe dan. Want als het geen onderdeel is, krijgen we wat de heer Omtzigt zegt: een compensatieregeling na een compensatieregeling. Dat moeten we die ouders gewoon niet aandoen. Dus graag een toezegging van de Staatssecretaris: kijk naar die systemen zonder status en kijk naar die inzage voor zolang die FSV nog in de kluis ligt.

Staatssecretaris Vijlbrief:
Dat zijn in feite dezelfde twee vragen als eerder door de heer Omtzigt en de heer Snels zijn gesteld. We komen in tweede termijn even op het geheel terug, op wat we kunnen leveren op welk moment. Dank u wel. Dan box 3. Dat is van een geheel andere orde. Het voorstel voor box 3 van mijn voorganger dat er lag, kende in mijn ogen grote problemen. Er zat een onderscheid in tussen mensen die sparen en mensen die beleggen, dat juridisch heel snel kapot geschoten zou zijn. Ik vind het geen goed idee om een nieuw stelsel voor te stellen dat opnieuw grote juridische problemen kent. Los daarvan – dat is een oordeel dat ik nu geef – vond ik het als politicus niet erg rechtvaardig dat je zulke grote verschillen had tussen iemand die spaart en iemand die belegt. Ik begreep dit gewoon niet helemaal. Ik heb inderdaad de intentie om dat voorstel niet verder te ontwikkelen – het zou overigens pas ingaan op 1 januari 2022, dacht ik –

en een simpeler voorstel te doen, een soort tussentijds voorstel, deze zomer in het kader van het Belastingplan. Ik heb daar op televisie al heel kort iets over gezegd. Ik denk eraan om voor iedereen, of je nou spaarder of belegger bent, als het gaat om kleine vermogens de vrije voet te verhogen, aanzienlijk te verhogen, als ik dat kan. Dat hangt natuurlijk van de middelen af die je erin stopt. Dat voorstel wil ik gaan ontwikkelen. Ik vind dat een eerlijker en beter voorstel. Is dat dan het uiteindelijke goede voorstel voor box 3? Het antwoord daarop is natuurlijk nee. Het goede voorstel, waar inmiddels enkele kloeke boekenkasten over zijn volgeschreven, is het belasten van het reële rendement. De Belastingdienst kan dat niet, en als de Belastingdienst zegt dat het niet kan, geldt it better be true, om mevrouw Leijten maar te citeren. It's usually true, zal ik maar zeggen. Ik ga dat risico niet nemen, maar het blijft het goede voorstel om dat verder te ontwikkelen. U kunt ervan op aan dat ik er, als ik klaar ben met de andere dingen, ook weer tijd aan ga besteden om daar samen met de Belastingdienst naar te kijken. Maar mijn intentie is nu om in de zomer een voorstel in te dienen dat kleine spaarders en beleggers in hoge mate ontziet bij het betalen van vermogens- en rendementshoofden. Tegelijkertijd wil ik proberen om een klein doorkijkje naar de verdere toekomst te geven.

Ik denk dat er een misverstand is over wat ik wanneer zou aanleveren. In mijn herinnering, maar dat kan een verkeerde herinnering zijn, heb ik op 4 maart beloofd dat ik iets zou zeggen over de toekomst van het box 3-stelsel voor het einde van deze termijn, dus voor het begin van het reces. Daar zal ik me aan houden. Dat zit ik nu te doen en ik zal u volgende week een kort briefje sturen hierover.

De heer Omtzigt vraagt terecht naar het andere dossier, namelijk het terugkijkdossier en het goedmaken. Hij trekt dat breder, naar: stop nou een keer met het goedmaken en doe het in één keer goed. Graag, zou ik willen zeggen, maar dit heb ik nog even op mijn bord, en wat er op mijn bureau ligt is dermate gecompliceerd dat ik daar geen gokjes mee ga nemen. Ik heb daarover steeds gezegd, en het volgens mij ook ergens opgeschreven, dat ik na de zomer kom met een voorstel om mensen te compenseren of niet. Ik ga kijken naar de stukken. Er liggen juridische adviezen en er ligt een stuk van het CPB. Dat is niet eenduidig. Ik wil daar echt heel goed naar kijken en in één keer met een goed voorstel komen. Het zou mij zo veel plezier doen als dat zou lukken, en daar heb ik gewoon tijd voor nodig.

De heer **Snels** (GroenLinks):

Volgens mij is het een verstandige lijn om het voorstel van uw voorganger maar gewoon in de prullenbak te gooien, want het stond mij ook niet aan. Daarmee blijft de weg open om een vermogensbelasting op reële rendementen te gaan ontwikkelen. Ik vind het ook verstandig om de belastingvrije voet voor kleine spaarders te verhogen. Dat voorstel heb ik al vaker gedaan. Ik zou wel graag aan de Staatssecretaris willen vragen, tegen de achtergrond van de grote vermogensongelijkheid en de heel lage lasten, internationaal vergeleken, in Nederland, om die lasten dan niet ergens anders neer te gaan leggen. Ik vraag hem om dit op z'n minst budgettair neutraal vorm te geven met een miljonairsbelasting of wat dan ook voor de mensen met echt veel vermogen.

Staatssecretaris **Vijlbrief**:

Ik schiet in de lach omdat dit in mijn ogen de meest politieke vraag is op het beleidsterrein van vandaag. Het is fijn dat die gesteld wordt. Ja, ik denk dat deze Kamer gespleten is in twee groepen. Er zal een groep zijn die het heerlijk vindt als ik ergens lastenverlichtingsgeld zou vinden dat ik hiervoor kan gebruiken. En er is waarschijnlijk een groep die het heerlijk zou vinden als ik hiervoor in de plaats de tarieven zou verhogen of de belasting in box 2 wat aan zou draaien. Ook dat is natuurlijk een optie

volgens de bouwstenen die door mijn eigen ambtenaren naar de Kamer zijn gestuurd. Ik wou de zomer gebruiken om er eens over na te denken hoe ik een balans tussen twee opvattingen kan vinden zodanig dat er een voorstel komt dat op een meerderheid in de Kamer kan rekenen. Dat is precies wat ik nu ga doen, maar deze twee opties zijn er natuurlijk gewoon. Overigens is dat van die vermogensbelasting en die vermogensongelijkheid allemaal waar, zeg ik tegen de heer Snels, maar of dat ook helemaal waar is als je naar de onderkant, naar de kleine vermogens kijkt – daar heb ik het natuurlijk vooral over; die zou ik willen ontlasten – dan weet ik dat niet helemaal. Ik weet niet of die druk daar nou zo anders is. Maar ik kom hier dus in de zomer, na de augustusmaand, op terug in het kader van het Belastingplan. Dan zal ik proberen om een evenwichtig voorstel te doen waarin beide elementen vertegenwoordigd zijn.

De heer **Snels** (GroenLinks):

Wat mij betreft gaat het natuurlijk een stuk verder, nog los van de vermogensongelijkheid. Maar het feit dat al die verkenningen laten zien dat Nederland relatief laag belast op vermogen, betekent dat belastingen voor mensen en lasten op arbeid eigenlijk gewoon veel te hoog zijn. Ik ben al heel blij dat we de kleine spaarders verder tegemoet komen. Maar dat we de lasten op de inkomens van mensen gaan verhogen om de vermogensbelasting te verlagen, kan wat mij betreft niet de uitkomst zijn. Volgens mij zijn er ook coalitiepartijen die zulke uitspraken wel eens gedaan hebben. Ik denk dat u dichtbij een meerderheid komt als u mijn voorstel serieus in overweging neemt.

Staatssecretaris **Vijlbrief**:

De heer Snels is heel behulpzaam bij mijn denkproces. Ik kom in augustus en in het proces daarna terug op de toekomst van box 3. Voor het verleden van box 3 en de rechtszaken et cetera neem ik de tijd om daarvoor de goede oplossing te fabriceren.

De **voorzitter**:

Ik zie nog twee vingers. Mevrouw Lodders, was u eerst?

Mevrouw **Lodders** (VVD):

Misschien nog iets concreter qua tijd. Want ik weet dat er mensen meekijken, met name uit de tweede categorie, de groep uit de jaren 2013–2016. Ik denk dat het dan iets te ruim geformuleerd is wanneer we iets kunnen verwachten. Ik zou een nadere duiding op prijs stellen; dat mag ook in tweede termijn.

Staatssecretaris **Vijlbrief**:

Ik kom er in tweede termijn op terug.

De heer **Nijboer** (PvdA):

Toch wel een beetje politiek. Dit speelt al jaren, en het kabinet kwam afgelopen najaar met veel aplomb met de oplossing, de grootste herziening. Dat is bij dezen ingetrokken, wat ik ook verstandig vind, want ik vind het niet zo'n goed voorstel. Maar ik wil de Staatssecretaris er wel op wijzen dat hij niet alleen in de Tweede Kamer, maar ook in de Eerste Kamer een meerderheid nodig heeft voor zijn voorstellen. Er is vermogensongelijkheid, ook in deze tijd van corona heb je die mensen die zomaar 1, 2 of 3 miljoen euro op de bank hebben en heel weinig betalen, en je hebt mensen die hard werken, zoals in de zorg, en die zijn achtergesteld. Dat zou zwaar moeten wegen in de overwegingen bij de voorstellen die de Staatssecretaris de Kamer zal doen.

Staatssecretaris **Vijlbrief**:

Het korte antwoord hierop is ja, dat weegt ook zwaar. Ik denk dat er een voorstel komt dat in ieder geval een vorm van tarieven in box 3 in zal houden. Ik ga ernaar kijken. Ik ben zoals gezegd ook bereid om naar box 2 te kijken, maar dat is helemaal een wespennest, zoals u allen weet.

De heer **Nijboer** (PvdA):

Dat was een fiscaal luwe toestand, volgens diverse commissies. We lachen erom, maar dat is het ook. Er zitten tientallen miljarden in. Is de Staatssecretaris bereid in de middellange termijn de gewone vermogensbelasting mee te nemen? Dat is toch allemaal niet heel ingewikkeld? Je hebt gewoon vermogen en je betaalt belasting. In plaats van al dat gepiel met die rendementen waar we aldoor maar niet uitkomen.

Staatssecretaris **Vijlbrief**:

Sterker nog, ik heb weleens in een onbewaakt moment achter mijn bureau gedacht: zullen we het zo maar doen? Onder het motto: dit is uitvoerbaar, het is simpel, dat begrijpt iedereen. Er zitten nadelen aan een gewone vermogensbelasting, nadelen die de heer Nijboer ook kent, zoals daar is kapitaalvlucht, wat in het verleden een groot probleem is geweest. Dat hangt weer erg van de tarieven af. Maar ik heb de gewone vermogensbelasting altijd gezien als een tussenvorm, als je zou zeggen: ik wil uiteindelijk naar een reële rendementsheffing. Maar dat kost echt heel veel tijd. Denk aan tien jaar. Een gewone vermogensbelasting zou een simpele methode zijn om vermogen te belasten. Ik zeg er wel bij: als je de heffingsvrije voet verhoogt in box 3 raak je ook wel heel snel heel veel mensen kwijt die dan nog belasting betalen in box 3. Dat gaat ook heel hard.

De heer **Stoffer** (SGP):

In tegenstelling tot vorige sprekers heb ik eigenlijk gewoon een hekel aan belasting betalen, maar ik snap dat het een noodzakelijk kwaad is. De Staatssecretaris gaat dus de komende zomer nadenken over twee kloven, maar het kan dus zijn dat het ook nadenken is over heffen op werkelijk rendement. Want laten we heel eerlijk zijn: als je geen rente krijgt en wel dik moet betalen ... Ja, mensen hebben een bepaald vermogen staan, maar dat is vaak ook nodig om hun pensioen aan te vullen of iets dergelijks. Het klinkt altijd mooier. Het lijkt net alsof mensen die iets op de bank hebben staan, altijd geplukt mogen worden. Deze mensen hebben er vaak hard voor gewerkt. En je denkt soms: nou, er zijn ook nog andere categorieën. Dus ik hoop dat de Staatssecretaris niet in kloven gaat denken, maar eigenlijk toch echt na gaat denken over heffen op basis van werkelijk rendement. En ik vind het prima als er misschien nog een tussenvorm tussen komt. Maar neemt hij dit deze zomer ook mee? Ik heb namelijk veel achting voor de Staatssecretaris, voor zijn intelligentie en zijn kwaliteit van nadenken, dus volgens mij moet hij dit klein kunnen krijgen.

Staatssecretaris **Vijlbrief**:

Zat het maar in nadenken en intelligentie, dan had ik er ook nog wel enig vertrouwen in. Maar het zit echt in uitvoerbaarheid. Ik kijk even naar de interim--dg Belastingdienst. Die weet dat ik hier één keer per week over loop te zeuren. Die frequentie wou ik tijdens de zomer nog maar eens even opvoeren. Nee, serieus: ik kijk hiernaar en ik ben het ermee eens dat dat uiteindelijk de goede oplossing is. Maar ik zeg er ook bij: niet op korte termijn.

Ik moet nog twee vragen beantwoorden. De heer Mulder vroeg: waarom is die compensatie voor eHerkenning nou voor twee jaar? Dat is omdat de Minister van BZK het zogenaamde «publieke middel» gaat onderzoeken. Wij denken dat dat in twee jaar wel helder zou moeten zijn. Het publieke

middel is iets wat ter beschikking wordt gesteld in plaats van deze compensatie. Uw oplossing is: zet het oude portaal weer aan. Dat vond ik ook in februari, om precies te zijn één dag na mijn aantreden. Toen is mij verzekerd dat dat niet kon. Dat hebben we in maart tijdens het debat uitgebreid gewisseld. Dat ding was uitgezet en kon niet opnieuw worden aangezet. De heer Mulder kijkt mij nu schamper aan. Zo keek ik ook degene aan die mij dit toen vertelde, maar het was zoals het was. Daarom is er nu voor gekozen, na heel veel discussie hier en in de commissie BZK, om ondernemers te compenseren. Het kabinet heeft de boodschap begrepen: mensen moeten geen belasting moeten betalen om belasting te kunnen betalen. All right. Maar daarom: twee jaar. In die twee jaar zou dat onderzoek naar dat publieke middel tot een oplossing moeten kunnen leiden. Dat was de gedachte en daar komt die twee jaar uit voort.

De heer **Edgar Mulder** (PVV):

Tot mijn verbazing ziet de Staatssecretaris heel veel overeenkomsten tussen ons. Die heb ik nog niet gezien. Ja, de hele Kamer wilde gratis belastingaangifte kunnen doen. De Kamer wilde niet dat er betaald moest worden om te moeten betalen. Dan blijf ik het niet snappen dat er een systeem wordt opgetuigd waarbij in principe wél wordt uitgegaan van betaling, maar waarbij er dan achteraf heel ingewikkeld wordt gecompenseerd. Dan zet je toch gewoon een systeem op dat geen geld kost?

Staatssecretaris **Vijlbrief**:

Dat is ook precies wat het publieke middel behelst. Maar we moeten hier natuurlijk ook gewoon eerlijk zijn: er was een Wet digitale overheid. Het was daarin de bedoeling dat dit de markt zou zijn en dat ervoor betaald zou worden. Daarna zegt een overgrote meerderheid van de Kamer: dat willen we niet. We waren die weg al opgegaan. Het enige wat we toen konden doen, is dit compenseren. Dat is ook wat de heer Knops en ik doen, middels die brief. En tegelijkertijd wordt er gezocht naar precies de weg die de heer Mulder aangeeft, namelijk naar een publiek middel zodat er niet betaald hoeft te worden. Dat is het enige antwoord dat ik hierop kan geven, want dat is namelijk de waarheid.

De heer **Edgar Mulder** (PVV):

Kijk, dat hebben we dan wél gemeen, namelijk dat we samen de waarheid spreken. Dat is dan één punt dat ik herken. En ik wil de Staatssecretaris zo graag geloven, maar ik denk dat we hier over twee jaar zitten en dat er dan iemand anders Staatssecretaris is. Want de Staatssecretaris zei zelf dat hij wordt gereïncarneerd, of zo. En dan komt er iemand die misschien minder de waarheid spreekt en die zet dat knopje dan de andere kant op. En dan moet er opeen wél betaald worden. Want dat is dan mogelijk, want dat is dan alleen een kwestie van een knopje omzetten van 0 naar 1, en dan is dat geregeld. Het is toch veel eerlijker en meer waarheidsgetrouw – en dat ligt veel dichterbij de Staatssecretaris – om het systeem nu zo op te zetten dat er gewoon niet betaald wordt? Dat is toch veel makkelijker? Dan hoef je ook niet te compenseren en komt er niemand in de verleiding om alsnog dat knopje om te zetten.

Staatssecretaris **Vijlbrief**:

De heer Mulder en ik praten langs elkaar heen. Want dat is precies wat het publieke middel behelst: dan hoef je niet meer te betalen; dat is er dan gewoon. Alleen, die weg is niet opgegaan en ik kan het verleden niet terugdraaien. Dus dat was al gebeurd. Toen was er een compensatieprobleem en dat lossen we nu op. Uw vraag zag op de periode: het is twee jaar, maar waarom dan niet voor eeuwig, want we willen dat niet betalen? Dan zeg ik: nee, maar binnen die twee jaar zou de structurele oplossing ontwikkeld moeten zijn. Er is namelijk een publiek middel, dat «gratis» is, zo u wil; zo kan ik het ook formuleren.

De heer **Edgar Mulder** (PVV):

Afrondend. Dan is het dus als volgt, omdat u altijd waarheidsgetrouw bent en hiermee flink in de weer bent: als het over twee jaar opeens toch betaald wordt, dan gaat u dat uit eigen zak teruggeven? Want zo veel vertrouwen heeft u er dus wel in?

Staatssecretaris **Vijlbrief**:

Sterker nog, niet uit mijn eigen zak, maar een deel van de oplossing voor de compensatie wordt min of meer uit eigen zak, door de Belastingdienst, betaald op dit moment. Ik weet niet precies welk deel. Maar het is een gedeelde rekening tussen de Belastingdienst en BZK.

Voorzitter, ten slotte de ICT van de erf- en schenkbelasting. Ik begreep dat de heer Mulder vroeg hoe we voorkomen dat die kosten verder toenemen. ICT-projecten staan niet echt bekend om hun kostenbeheersing. Maar we hebben een aantal maatregelen genomen. We hebben onder andere de control erop gezet; er is zwaardere audit door de ADR. We hopen daarmee nu in ieder geval het kostenprobleem voor elkaar te hebben en we hopen het op die manier na een kostenstijging van 8 naar 38 miljoen niet nog verder te zien stijgen. Dat is eigenlijk het korte antwoord op de vraag van de heer Mulder.

De heer **Edgar Mulder** (PVV):

Ik hoor daar geen garantie in. U hoopt en u stelt iemand aan... Laat ik het anders stellen: het klopt dat ICT-projecten dreigen uit te lopen, maar als je in het echte leven, het bedrijfsleven, 30 miljoen meer uitgeeft dan je je baas beloofd hebt, dan heb je wel een probleem. Dat zie ik hier nergens gebeuren en het zou handig zijn als er gewoon een garantie wordt gegeven dat het onmogelijk wordt om van 8 naar 48 of naar 58 te gaan.

Staatssecretaris **Vijlbrief**:

Garanties op dit terrein, ook in het echte bedrijfsleven – dat ken ik vrij goed – zijn er niet. Laat ik het dan zo maar zeggen. Maar we hebben er echt vrij zware control op gezet. En als u wilt, kan ik nog wel kijken of we er ergens in de rapportage ICT nog wat nader op kunnen ingaan wat we daar dan omheen zetten. Maar ik ga geen garantie geven dat dit niet meer wordt dan 38 miljoen. In het bedrijfsleven wordt die ook niet gegeven, zo zeg ik tegen de heer Mulder.

Ik dacht dat ik daarmee mijn onderwerpen had gehad.

De **voorzitter**:

Dank u wel. Dan gaan wij door naar de volgende Staatssecretaris. Gaat uw gang. Wacht even, eerst de heer Omtzigt nog.

De heer **Omtzigt** (CDA):

Er is nog een vraag blijven liggen over eHerkenning en de g-rekening. Mensen kunnen aan geen kant terecht. Misschien kan de Staatssecretaris dan in tweede termijn...

Staatssecretaris **Vijlbrief**:

Ja, sorry. Ik herinner het mij.

De **voorzitter**:

In tweede termijn. De Staatssecretaris zegt dat hij het zich herinnert.

De heer **Omtzigt** (CDA):

En hoe groot is de derving bij de schenk- en erfbelasting nu precies? Het gaat mij niet zozeer om die stijging van 8 naar 38 miljoen, maar ik heb nog steeds het gevoel dat er honderden miljoenen misgelopen worden door de organisatie die daarachter zit.

De voorzitter:

Helder. Mevrouw Lodders nog?

Mevrouw **Lodders** (VVD):

Ik had wat vragen gesteld, maar het kan zijn dat de andere Staatssecretaris daarop ingaat: over ICT, over het plan van aanpak en de financiële raming. Ik zie inderdaad geknik. Dat geldt ook voor de reorganisatie en de cultuur.

De voorzitter:

Oké. Dan is het woord aan Staatssecretaris Van Huffelen.

Staatssecretaris **Van Huffelen:**

Dank u wel, voorzitter. Ik wilde mijn antwoorden in vijf blokjes geven. In eerste instantie wil ik verder ingaan op de vragen rondom de brief die ik heb gestuurd over de problemen die vandaag naar boven zijn gekomen bij Toeslagen. Het tweede blokje gaat over toeslagen en overwerk in de zorg. Derde onderwerp is het blokje cultuur. Als vierde behandel ik het blokje organisatie en dienstverlening. Vijfde blokje is het onderwerp IT. Ik begin met de brief van vandaag. Zoals ik aangaf aan het begin van deze vergadering is het probleem dat boven water is gekomen, enorm serieus. Naar aanleiding van de vragen die de heren Van Weyenberg en Snels daarover hebben gesteld gaan we natuurlijk uitzoeken hoe dat zo is gekomen, want dat is een belangrijke vraag, ook om vervolgens na te gaan denken over de vraag hoe we dit voortaan gaan voorkomen. We gaan dat grondig doen en heel goed kijken naar de organisatie van de uitvoering en het herstel van de toeslagen. De maatregelen kunnen divers zijn, zoals ik in de brief heb aangegeven. We gaan én kijken hoe we kunnen zorgen dat we voor de ouders een herstelproces en -procedure kunnen maken die ertoe leidt dat zij goed, menselijk en snel worden bediend. Maar natuurlijk moeten we óók zorgen dat dit rechtsstatelijk gebeurt en dat er wordt voldaan aan alle regels die daarvoor gelden. Daarbij is het wel van belang, zeg ik naar aanleiding van de vragen die daarover gesteld zijn, in eerste instantie door mevrouw Leijten, dat de Belastingdienst een rol speelt. De Belastingdienst is de basis van alle informatie die er is over wat er in de afgelopen tijd fout is gegaan. Maar zeker heeft hij alle informatie die nodig is om het herstel te doen. Daarbij is heel erg van belang dat voordat er besluiten worden genomen, die informatie goed en onafhankelijk wordt getoetst. Daar gaan we naar kijken in het proces dat we verder gaan uitwerken in de komende tijd. Natuurlijk wil ik daarbij ook heel graag snelheid houden – dat is een van de redenen waarom ik het zo belangrijk vind dat de Belastingdienst erbij betrokken blijft – want ik heb toegezegd dat we in juli de eerste ouders willen uitbetalen. Dat wil ik nog steeds gestand doen. Het is al erg genoeg dat een aantal ouders er waarschijnlijk weer mee geconfronteerd worden dat ze niet de goede brief van ons hebben gekregen, waarvoor ze in ieder geval ook mijn oprechte excuses kunnen verwachten. We moeten daarom zo snel mogelijk zorgen dat er nog steeds mensen worden gecompenseerd om de problemen die ook de heer Omtzigt aangaf en die zo serieus zijn, zo snel mogelijk te kunnen aanpakken. Er zijn – om dit onderwerp nog verder uit te werken – nog een paar dingen door u aangegeven, bijvoorbeeld: hoe kun je ervoor zorgen dat mensen die getroffen zijn door deze toeslagenproblematiek, zo veel mogelijk en zo menselijk mogelijk worden behandeld? Hoe krijgen ze de goede informatie? En hoe zorg je ervoor dat er op een goede manier naar hun dossiers wordt gekeken? Er zijn twee thema's die ik daarbij heel graag verder wil meenemen. Een daarvan is door mevrouw Leijten genoemd: hoe zorg je ervoor dat mensen op een of andere manier terecht kunnen bij Toeslagen op een plek waar ze ook de goede en juiste antwoorden kunnen krijgen op hun vragen? We hebben natuurlijk onze persoonlijke zaakbe-

handelaars, maar mevrouw Leijten had het ook over andere soorten vragen die er zijn rondom toeslagen. Ik wil heel graag nog verder kijken of we daar kunnen optimaliseren, ook zeker in de dienstverlening. Een van de andere thema's die speelden, was dat er werd aangegeven dat het van belang is – de heer Stoffer gaf dat ook aan – dat mensen heel dichtbij en nabij die informatie kunnen halen.

Op een van de punten die de heer Omtzigt nog meldde is mijn reactie – dat heb ik ook in de brief aangegeven – dat ik natuurlijk ga kijken of dit betekent dat niet alleen maar de dossiers door de commissie van wijzen opnieuw moeten worden bekeken op basis van de informatie die nu boven water moet komen, maar dat we ook breder naar de andere CAF-zaken willen kijken. Ik wil voorkomen dat er nu nog informatie boven water komt waardoor ouders niet, of juist onterecht, in die snelle route terecht komen, waarin ze zo snel mogelijk worden geholpen omdat het totale CAF-dossier waar zij onderdeel van zijn, ook onderdeel is van een dossier dat vergelijkbaar is met CAF 11.

Ik kijk dan nog naar de vragen die daar verder over zijn gesteld. Ik heb op basis van de vragen van de heer Van Weyenberg aangegeven dat we hier dus hard mee aan de slag gaan en dat we op basis van de vraag van de heer Omtzigt ook goed gaan kijken naar de overige CAF-dossiers. Los daarvan vind ik het vooral van belang dat datgene wat we nodig hebben om hierover goede beoordelingen te maken, namelijk de basis van de informatie van de Belastingdienst, daadwerkelijk voldoet aan die kwaliteitseisen en aan die volledigheid die maakt dat de commissie van wijzen leidt tot de juiste beslissingen. Ik onderstreep overigens dat die commissie op een goede manier haar werk heeft gedaan; daar ligt niet de kern van het probleem hier.

Dit was naar aanleiding van het blokje toeslagen en de brief die ik u daarover heb gestuurd.

Dan over de thematiek van toeslagen en ...

De voorzitter:

De heer Omtzigt heeft hier nog wel een vraag over.

De heer Omtzigt (CDA):

Ja, er zijn wat vragen blijven liggen. Ik heb echt de toezegging gevraagd dat alle CAF-zaken gewoon opnieuw beoordeeld worden. Dat is eigenlijk de uitvoering van de motie-Leijten. Dat wil ik gewoon horen van de Staatssecretaris. Ik wil ook dat de beoordelingsdossiers openbaar worden voor de ouders. Wat hier gebeurd is, is niet recht te zetten met alleen «we gaan dit opnieuw beoordelen.»

De tweede vraag die ik had, was: welk stuk ontbrak er nu en welke informatie is niet aan het dossier toegevoegd?

De derde vraag was: worden er excuusbrieven verstuurd aan al die ouders?

Voor de mensen die meeluisteren: dit is een dossier waarvoor de Belastingdienst veroordeeld is en waarbij op een gegeven moment ook iemand zichzelf van het leven heeft beroofd. Hier hebben we echt meerdere keren over bij elkaar gezeten.

Klopt het dat een van de leden van de Commissie van Wijzen niet verdergaat in de Commissie van Wijzen?

Die vier zaken zijn blijven liggen.

De voorzitter:

Mevrouw Leijten wil aanvullen. Ga uw gang.

Mevrouw Leijten (SP):

Ja, voorzitter, ik wil aanvullen. Wellicht is het te vroeg, maar ik heb ook het volgende gevraagd. Wij hebben op 27 mei al gewaarschuwd en daaroverheen hebben we nog twee grote debatten gevoerd waarin we

waarschuwen. Hoe kan het dan dat het pas vanochtend duidelijk is geworden? Wat leren we daar nu precies van? Als Kamerleden die bovenop een dossier zitten en dat eigenlijk hartstikke goed kennen, zeggen «hier gaat iets niet goed, kijk daarnaar», gaat er kennelijk niet een belletje rinkelen. Dat de Staatssecretaris het niet allemaal zelf uitzoekt, snappen we natuurlijk wel, maar dit is toch zorgelijk, ook voor het verdere verloop? Die analyse had ik gevraagd en volgens mij had Steven van Weyenberg precies hetzelfde punt: hoe analyseren we nou wat hier is gebeurd, zodat we het in de toekomst echt weten te voorkomen?

Staatssecretaris Van Huffelen:

Ik had daar dacht ik al antwoord op gegeven, namelijk dat ik het ermee eens ben dat het van belang is dat we achterhalen wat er is misgegaan. De vraag is door u gesteld, door de heer Van Weyenberg, maar ook door de heer Snels. Ik vind het ook heel erg belangrijk dat we dit boven water krijgen en dat heb ik op dit moment natuurlijk nog niet. Maar daar ga ik wel mee aan de slag.

Dan even over de vragen die de heer Omtzigt heeft gesteld. Ik heb in de brief iets gezegd over het herbeoordelen van de CAF-dossiers. Ik heb dat net onderstreept. Als het noodzakelijk is om alle CAF-dossiers opnieuw te beoordelen – we hebben het over 150 dossiers – om zeker te stellen dat er geen informatie ontbreekt op basis waarvan we de verkeerde conclusies hebben getrokken, moeten we dat doen. Ik ga nog goed voor u na of dat noodzakelijk is. Maar ik begin met de dossiers waarvan ik het zeker weet en waarvan ik zeker wil dat ze opnieuw worden bekeken. Dat zijn er 22 in totaal, die door de Commissie van Wijzen zijn herbeoordeeld.

Het andere punt gaat over de informatie die daarvoor noodzakelijk is. Natuurlijk heeft de Commissie van Wijzen recht op alle informatie die er is. Alle dossiers, alles wat ze willen weten, alles kan boven water komen en dat zal ik ook aan hen verstrekken. Datzelfde geldt voor de ouders. U weet dat vele ouders – het zijn er in totaal zo'n 700 – hun dossier bij ons hebben opgevraagd. Ik heb in het debat al meerdere malen aangegeven wat de problemen zijn met het samenstellen van die dossiers, namelijk dat het ongelooflijk veel werk is. We hebben er daarom ook voor gekozen om een werkwijze toe te passen, die door de Nationale ombudsman wordt gemonitord, waarbij we ervoor zorgen dat we de juiste informatie die nodig is voor de herbeoordeling zo snel mogelijk boven water halen. Ik zou die werkwijze zo veel mogelijk willen blijven hanteren. Dat laat onverlet dat iedere ouder die zijn hele dossier wil hebben en opvragen, dit altijd kan krijgen.

Ik heb al aangegeven dat ik persoonlijk mijn excuses wil aanbieden aan de ouders. We moeten de Commissie van Wijzen natuurlijk nog het werk laten doen; zij gaan opnieuw kijken naar de dossiers op basis van de informatie die tot nu toe onjuist aan hen is verstrekt. Als er ouders zijn die ten onrechte hierdoor een verkeerde beoordeling hebben gekregen, kan krijgen die ouders natuurlijk onze excuses, in ieder geval die van mij. U vroeg ook nog iets over de Commissie van Wijzen. Een van de leden van de Commissie van Wijzen heeft om persoonlijke redenen ervoor gekozen om uit de commissie te stappen. Wij zullen er natuurlijk voor zorgen dat de commissie zo snel mogelijk weer wordt aangevuld met voldoende leden. U heeft in het debat vorige keer aangegeven dat u het op prijs stelt dat de Commissie van Wijzen uit een brede groep mensen bestaat, waarbij ook kennis van de schuldhulpverlening en kennis van de armoedeproblematiek aan de orde komen. Wij kijken daar natuurlijk ook zeker naar.

Volgens mij heb ik daarmee alle laatste vragen ook beantwoord.

De heer **Omtzigt** (CDA):

Welk stuk ontbrak er? Wat was het stuk waarvan duidelijk werd dat dit aan de commissie van wijzen voorgelegd had moeten worden, maar dat er niet in zat?

Staatssecretaris **Van Huffelen**:

Het zou om meer kunnen gaan, maar het feit dat mij vanochtend helder is geworden is dat het ging over een niet-juiste interpretatie van de brieven, de rappelbrieven, die waren gestuurd aan de ouders. Er zijn twee soorten rappelbrieven, namelijk zulke op basis waarvan je de tijd krijgt om je informatie in te leveren en zulke die tot een onmiddellijke harde stop hebben geleid. Die laatste rappelbrieven zijn natuurlijk ernstig, want dat betekent dat zonder dat je lang de tijd hebt gekregen om je informatie aan te leveren je toeslag wordt stopgezet en teruggevorderd. Die rappelbrieven zijn van belang bij de beoordeling of een dossier vergelijkbaar is met CAF 11. Hier zijn die twee rappelbrieven op één hoop gegooid en dat had niet mogen gebeuren.

Misschien moet ik nog iets duidelijker zijn over uw impliciete vraag of de informatie over 2016 aan de commissie van wijzen is gegeven en wat daarover in de rechtbank aan de orde is geweest. Die informatie is wel degelijk aan de commissie verstrekt en die hebben zij ook kunnen meenemen in hun afweging. Het stuk waar mijn informatie over gaat, gaat dus niet over dat stuk maar over wat ik net heb aangegeven, het onderwerp rondom de rappelbrieven.

Ik zou dan door willen gaan naar het stuk over de toeslagen en de zorgmedewerkers. Om te beginnen niet alleen ik, maar het hele kabinet heeft enorm veel waardering voor alle mensen die in de zorg en in andere vitale sectoren in de afgelopen maanden enorm veel werk hebben geleverd. Velen van u refereerden daar ook aan. Dat is ook de reden geweest waarom ik samen met alle toeslagende departementen – Binnenlandse Zaken, Sociale Zaken en VWS – heel goed en serieus heb gekeken of er een oplossing zou zijn om te voorkomen dat dat overwerk, dat leidt tot een hoger loon, een ongewenste doorwerking zou kunnen krijgen in de toeslagen in 2020. We hebben daar heel serieus naar gekeken, maar moeten vaststellen dat er eigenlijk geen juridisch houdbare, coulante, goede en specifieke regeling mogelijk is voor deze beroepsgroep. Die is niet realiseerbaar en uitvoerbaar. Ook de optie die de heer Snels noemde – kun je die paar maanden nou uitzonderen? – kan voor ons niet als oplossing dienen. We gaan er natuurlijk wel voor zorgen dat mensen zo goed mogelijk worden geïnformeerd over wat er gebeurd is. Maar ik betreur het natuurlijk wel, want ik snap heel goed welke vraag hierachter ligt. We willen natuurlijk niet dat de mensen in de zorg, maar ook mensen in andere vitale sectoren die zo ongelofelijk hun best hebben gedaan, weer een groot gedeelte van hun toeslagen moeten terugbetalen. Dat neemt niet weg dat we hier wel iets willen doen. Het kabinet gaat ook op zoek naar een manier van waardering voor dat werk dat is gedaan. Een aantal van u vroeg daarnaar; dat was niet alleen de heer Snels, maar ook de heer Nijboer. Op dit moment wordt er gezocht naar een beloning die rechtvaardig, evenwichtig en goed uitvoerbaar is. Vakbonden en zorgmedewerkers worden betrokken bij het verder bekijken van de mogelijkheden en het kabinet heeft een onafhankelijke externe in de persoon van Wim Kooijman gevraagd om te verkennen hoe aan die beloning voor zorgmedewerkers en mensen in die vitale sectoren ook daadwerkelijk vorm en inhoud kan worden gegeven. Want dat willen we niet alleen maar hier bedenken, we willen dat vooral doen in overleg met de mensen die die waardering verdienen. Ik hoop dat de Kamer er op korte termijn, in de komende weken, over kan worden geïnformeerd hoe die beloning er dan uit komt te zien.

De heer **Snels** (GroenLinks):

Ik begrijp best dat het ingewikkeld is. Daarom heb ik er ook zelf over zitten nadenken hoe je dat nou zou kunnen doen. Het kabinet geeft aan dat er verkenningen zijn geweest van verschillende mogelijkheden om toch een vermindering van die toeslagen te voorkomen. Wat ik nou zo graag wil, is dat we die verkenningen al krijgen. Ik wil het namelijk ook zelf kunnen beoordelen: zowel budgettair als qua groepen en juridisch. Want dan kunnen we tenminste ook een goed debat voeren of het inderdaad te ingewikkeld is om dit ongewenste effect – want volgens mij vindt iedereen het ongewenst – te voorkomen. Daarom vroeg ik of die verkenningen morgen naar de Kamer kunnen komen. Het is gedaan, dus schrijf het op en stuur het morgen naar de Kamer. Donderdag is weer het debat over corona, waarbij heel veel woordvoerders waarschijnlijk weer vragen gaan stellen over de positie van het zorgpersoneel.

Staatssecretaris Van Huffelen:

Ik zou daar een paar dingen over willen zeggen. Ten eerste: dat het toeslagenstelsel ongelofelijk complex is, hoef ik u niet aan te geven, want ik denk dat we hier allemaal heel goed weten hoe dat is. In dit geval is het nog extra complex om precies aan te geven hoe dat uitwerkt voor deze specifieke zorgmedewerkers. Dat heeft ermee te maken dat overwerk per persoon verschillend is, dat onduidelijk is wie nou precies in welke sector werkt en of het nou veel meer overwerk was dan normaal. In de beantwoording van de vragen hebben we daar meer over gezegd. Het probleem daarbij is dus ook dat we dat niet zo precies kunnen doen dat dat op een beetje reële, snelle manier kan, zodat we daarvoor ook daadwerkelijk een goede compensatie kunnen geven. U hebt zelf, samen met de heer Nijboer, aangegeven dat de oplossing veel meer zou moeten zitten in het zorgen dat die compensatie voor de mensen die dit werk hebben gedaan zodanig is dat er ook een zekere vergoeding in zit voor dit deel. Dat geef ik graag mee aan het kabinet.

U vraagt of u dat allemaal precies te zien kunt krijgen. Of ik dat in een dag allemaal op een rijtje kan zetten op een beetje overzichtelijke manier, dat kan ik niet helemaal overzien. Daar wil ik graag in tweede termijn even op terugkomen. Maar neemt u van mij aan dat het helaas, door die extreme complexiteit van het zorgstelsel, geen doen is om dit op een beetje reële en goede manier en ook binnen een reële tijd uit te werken.

Ik zou dan door willen gaan naar het onderwerp ...

De voorzitter:

Ten slotte nog de heer Snels.

De heer Snels (GroenLinks):

Dan wacht ik op de tweede termijn. Maar dat vond ik nou zo ongelukkig in de antwoorden op de vragen van de SP: er is verkend, de Staatssecretaris geeft aan dat er allerlei mogelijkheden zijn verkend, en eigenlijk is het enige antwoord dat u tot de conclusie bent gekomen dat het niet mogelijk is. We willen als Kamer zelf meemaken hoe dat gaat, we willen daarover zelf een oordeel kunnen vellen. Ik noemde het voorbeeld van alle regelingen die de Minister van Sociale Zaken de afgelopen tijd heeft geregeld. Sommige regelingen zijn inderdaad niet fraai, daar moet je keuzes in maken. Maar dit is een regeling die we bijvoorbeeld voor één jaar zouden willen doen, vanwege de compensatie. De Tozo is ook lelijk, en de NOW is op bepaalde punten ook lelijk. Ik denk dat we juist die afweging als Kamer willen maken op basis van de informatie en de argumenten die het ministerie blijkbaar zelf allemaal op een rijtje heeft gezet.

Staatssecretaris Van Huffelen:

Nogmaals, ik kom er graag in tweede termijn op terug. Maar niet alleen mijn ministerie heeft ernaar gekeken: we hebben dit met alle toeslagende-

partementen heel goed onderzocht, omdat we het probleem natuurlijk herkennen en onderkennen. We hebben daar dus stevig naar gekeken. Ik zal daar straks iets meer over vertellen. Ik wilde dan graag door naar ... O, pardon.

De voorzitter:

Ik zag eerst meneer Nijboer en dan mevrouw Leijten.

De heer Nijboer (PvdA):

Dank u wel, voorzitter. Kijk, ik denk dat het mensen niet zo vreselijk veel uitmaakt of ze nou door de hond of door de kat worden gebeten. Dus of ze toelagen moeten terugbetalen of anders netto te weinig krijgen, dat maakt ze niet veel uit, denk ik. Ik vraag het kabinet of het ook inzichtelijk heeft gemaakt hoeveel dit betekent. Als je de afgelopen drie maanden een dag extra hebt gewerkt, hoeveel toelagen lever je dan in? Hoeveel is dat netto? Dat kan dan worden meegenomen door die externe adviseur die dat blijkbaar recht moet trekken en dan hebben we ook een beetje een idee van wat dat gaat kosten en welk budget we als Kamer beschikbaar kunnen stellen. Want we zijn natuurlijk wel medewetgever en budgettaire verantwoordelijk.

Staatssecretaris Van Huffelen:

We hebben niet precies inzichtelijk wat dat is. Maar nogmaals, ik kom er graag in tweede termijn even op terug hoe we dit thema voor u meer inzichtelijk kunnen maken langs de lijnen die ik net heb toegelicht. Het onderwerp ...

De voorzitter:

Meneer Nijboer nog.

De heer Nijboer (PvdA):

Dat hoor ik dan in tweede termijn. Misschien ten slotte nog het volgende. Als je een hoger inkomen hebt en je krijgt toelagen, dan krijg je minder toelagen. Het is inkomensafhankelijk, dus dat is ons stelsel. Wordt dat door het kabinet als expliciet punt gezien dat extra gecompenseerd moet worden, omdat mensen anders te weinig overhouden van hun loonsverhoging, hun bonus of wat er ook maar uit gaat komen?

Staatssecretaris Van Huffelen:

Ik neem de beantwoording van deze vraag mee. We hebben met alle toelagende departementen heel duidelijk gemaakt dat er inderdaad effecten op de toelagen zijn. Zoals u al zegt: zo werkt het stelsel. Het is zelfs vrij precies: een beetje meer inkomen leidt inderdaad tot minder toelagen. Dat maakt het ook zo complex om het terug te draaien. We hebben daar goed en indringend over gesproken. Maar ik zal in tweede termijn nog even terugkomen op de vraag die hier ligt of u meer inzicht kunt krijgen in hoe dat er nou precies uit ziet.

Mevrouw Leijten (SP):

Het wordt naar de tweede termijn geschoven. Maar dan wil ik ook graag weten of het nou echt de afweging is geweest dat het te complex is, of dat het gewoon een te hoge prijs had. Kijk, Nijboer wil het weten, zodat we dan het geld vrij kunnen spelen, dus dat is een goede vraag. Maar ik wil dat weten, want het staat niet in de beantwoording van de Kamervragen. Het is juridisch complex, maar waar een wil is, is een weg, hebben we de afgelopen tijd gezien bij het kabinet. Dan regelen we het gewoon. Ik wil dus echt in tweede termijn uitgesloten hebben dat het kabinet de afweging heeft gemaakt dat het gewoon een te hoge kostenpost was.

Staatssecretaris Van Huffelen:

Prima.

Dan ga ik door naar het onderwerp cultuur.

De voorzitter:

Als we überhaupt een tweede termijn willen hebben, moeten we even de turbo erop zetten.

Staatssecretaris Van Huffelen:

Dat ga ik proberen. Het ligt ook een beetje aan de vragen die ik tussendoor krijg. Over het onderwerp cultuur heeft een aantal van u vragen gesteld, ook naar aanleiding van wat we u hebben toegestuurd. Dat was met name dat externe cultuuronderzoek dat door Deloitte is gedaan. Dat gaat voor een deel over een cultuur die je wilt behouden en cultuuraspecten die je wilt versterken, maar zeker ook over wat we in de komende tijd moeten doen. Een van de leden stelde mij de vraag hoe ik daartegen aankijk. Wat is belangrijk om in de komende tijd te doen en hoe staat het daarmee? Daar wil ik graag een paar woorden aan wijden. Want het veranderen van cultuur is natuurlijk ongelofelijk complex. We zien ook wel aan dat onderzoek dat er een aantal ernstige problemen is. Aan de ene kant is er een groep van zeer loyale medewerkers die heel graag hard wil werken om dát goed te doen waar de Belastingdienst voor staat, om te zorgen dat er niet alleen belastingen binnenkomen, waarmee we de dingen kunnen doen die we in dit land zo graag gezamenlijk willen financieren, maar vooral dat mensen dat snappen, dat ze het begrijpen en dat de regelgeving helder is. Zij willen vooral en zeker ook zorgen dat mensen de compliance, het betalen van belasting, graag willen doen omdat ze begrijpen hoe het zit en omdat ze het eens zijn met de manier waarop dat geld ook wordt geïnvesteerd. We zien dat daar een aantal thema's aan de orde zijn waar onze medewerkers tegen aanlopen. Ze lopen ertegen aan dat ze zich voor een deel niet meer in staat voelen om op basis van de juiste informatie en de juiste veiligheid in de organisatie met hun vakmanschap en menselijkheid aan het werk te gaan. Dat zijn de thema's die we in de komende tijd het meest zullen moeten aanpakken. U stelde daar al eerder vragen over. We willen dus graag aan de slag. We hebben daarvoor eigenlijk al een eerste stap gezet. Zo is vorige week, en ook gisteren – mijn collega's Hans Vijlbrief, maar ook Minister Wopke Hoekstra en ikzelf waren daarbij – een eerste sessie gehouden met de topmedewerkers van onze organisatie, omdat we het gezamenlijk wilden hebben over de vraag waar we nou tegen aanlopen, wat de grootste problemen van onze dienst zijn en hoe we die gemeenschappelijk kunnen aanpakken en ervoor kunnen zorgen dat we weer op weg gaan naar die beste Belastingdienst die je je kunt voorstellen. Dat heeft ons ook wel veel inzichten gegeven in wat er te doen staat, namelijk hoe we kunnen zorgen dat er een dienst is waar de menselijke maat en vakmanschap weer centraal staan. We hebben goed gekeken naar wat er in het verleden is gebeurd en wat er is gebeurd tussen de periode dat we de beste Belastingdienst ter wereld waren en hoe we onszelf vandaag de dag bekijken. We hebben gekeken naar veiligheid en wat de aangifte betekent voor de organisatie. We hebben gekeken naar het thema vakmanschap, en hebben dus ook gezamenlijk geconstateerd dat er een grote noodzaak is om met elkaar en indringend aan het werk te gaan. Dat gaat we dus ook in de komende tijd voortzetten.

Hoe we die cultuuraanpak precies vorm gaan geven en wat we daar gaan doen, is ook onderdeel van die brief die al aangekondigd werd door Hans Vijlbrief, in deze zomer. Die brief zal aangeven waar we met de Belastingdienst naartoe willen, wat dat betekent voor de organisatie, voor de cultuur, voor de dienstverlening, voor vakmanschap en voor IT. Al die thema's willen we graag samen met elkaar bekijken om daarmee ook een plan bij u neer te leggen waarin het probleem dat de heer Snels noemde – geen afzonderlijke brieven, maar gecombineerd – wordt aangepakt. We

hebben natuurlijk tijd nodig om dat zo goed mogelijk te doen, maar dat gaan we ook doen. We komen met een duidelijke tekst naar u toe. Ik wil onderstrepen dat dat onderwerp daarbij nog steeds heel hoog op de agenda staat.

De voorzitter:

Meneer Snels heeft daarover een korte vraag.

De heer Snels (GroenLinks):

Heel kort. We hadden het jaarplan en de jaarrapportages. Betekent die brief in de zomer dat daarin specifiek gekeken wordt dat de systematiek anders moet, of dat de indeling in hoofdstukken en de indicatoren anders moeten, zodat de Kamer het ook weer kan volgen? Want daar ben ik echt het spoor bijster geraakt.

Staatssecretaris Van Huffelen:

Precies. Dat is precies ook wat we willen. Want een van de onderdelen van de brief gaat over monitoring en KPI's: wat vinden we belangrijk, wat willen we meten en hoe volgen we de progressie die we in de dienst op allerlei fronten maken?

Mevrouw Lodders (VVD):

Als dit het einde van het blokje over cultuur is, heb ik nog een vraag. Ik hoorde de Staatssecretaris ook iets zeggen over IT.

Staatssecretaris Van Huffelen:

IT komt nog, hoor.

Mevrouw Lodders (VVD):

Dan wacht ik daar even op.

Staatssecretaris Van Huffelen:

Dan ga ik over naar het onderwerp dienstverlening. Een aantal Kamerleden, mevrouw Leijten, mevrouw Lodders, maar ook de heer Stoffer, heeft aangegeven dat het van belang is dat de dienstverlening beter op orde komt, menselijker wordt, dichtbij en meer direct. In het vorige AO hebben wij het daar ook over gehad. Ik ben het daar enorm mee eens, want we willen inderdaad voorkomen dat mensen informatie krijgen waar ze niets mee kunnen of waarmee ze niet goed uit de voeten kunnen. We willen een goede dienstverlening, nabij. Een onderdeel van de brief waarover ik zojuist sprak, is hoe we dat dienstverleningstraject willen aanpakken. Daarvoor loopt momenteel ook een onderzoek. De belangrijkste brokstukken en elementen daaruit willen we meenemen in de nieuwe visie op dienstverlening. In de zomer is dat nog niet helemaal af, maar de eerste contouren daarvan, de eerste stappen zullen dan wel duidelijk zijn. We zullen dat ook met de Kamer delen.

Er was nog een specifieke vraag over dit onderwerp van mevrouw Lodders. Die ging over het klantpanel. Dat hebben we op dit moment niet, maar het is zeker iets waar wij naar kunnen kijken, want dat lijkt mij heel relevant. Het helpt ons in ieder geval om kritisch te worden gevolgd bij de hersteloperatie in het kader van de toeslagen. Wij nemen dit graag mee. De vraag van de heer Stoffer had ik beantwoord, in die zin dat ik graag wil kijken naar die fysieke nabijheid.

Dan ben ik bij het laatste onderwerp, namelijk IT. Daarover is al veel in de Kamer gesproken, ook met betrekking tot de Belastingdienst. De rapporten die de Kamer heeft toegezonden gekregen, geven aan dat, hoewel er veel progressie is gemaakt met het verbeteren van de basis van de IT-dienstverlening en het, zoals dat zo mooi heet, inhalen van de technische schuld, we er nog niet zijn met het zodanig aanpakken van de problemen met de huidige systemen dat die voor de komende tijd

toekomstbestendig zijn. Daar gaan we dus verder mee aan het werk. Over dat onderwerp gaan wij de Kamer deze zomer meer informeren. Dan geven we aan hoe we dit willen vormgeven. Staatssecretaris Vijlbrief en ik hechten eraan om in dat kader niet alleen te kijken naar hoe de basis op orde kan worden gebracht en hoe ervoor kan worden gezorgd dat de technische schuld weer wordt ingehaald. We kijken vooral naar hoe we de IT-organisatie zodanig kunnen inrichten dat we naar de toekomst toe ook nieuwe dingen kunnen doen. We weten namelijk dat er nieuwe wetten en regels komen. We weten dat er ideeën zijn over bouwstenen voor nieuwe regelingen. We weten ook dat er weleens wordt gedramd over veel meer digitalisering die ons daadwerkelijk gaat helpen. Neem de omzetbelastingssystemen, of welke systemen dan ook die ervoor zorgen dat je als burger, maar zeker ook als ondernemer veel prettiger en sneller kunt communiceren met de Belastingdienst. Wij komen hier deze zomer dus op terug. We nemen de aanbevelingen in het kader van het BIT-onderzoek, KPMG enzovoorts daarbij mee, maar we gaan ook een doorkijkje geven in hoe we hiermee in de toekomst een stap verder willen zetten. Ik hoop dat ik de vragen daarmee heb beantwoord.

De voorzitter:

Ik zie nog de vinger van mevrouw Lodders.

Mevrouw Lodders (VVD):

Ik zit ook te kijken naar de tijd, voorzitter, dus ik kan mijn opmerking ook in de tweede termijn maken.

De voorzitter:

Dank. Laten wij snel doorgaan met de tweede termijn. Lukt dat u in bijvoorbeeld een minuut per spreker? We gaan het proberen. Ik doe hetzelfde rondje. Eerst mevrouw Leijten.

Mevrouw Leijten (SP):

De Nieuw-Zeelandse premier heeft in twee minuten opgesomd wat ze voor elkaar heeft gekregen. Dat was supergaaf om te zien. Ik ga het proberen in één minuut. Ik kom dus niet terug op alle punten die ik heb gemaakt. Ik denk dat we nog wel terugkomen op de uitvoeringsorganisatie en wat er is gebeurd. Wat mij betreft voelt de Staatssecretaris zich vrij om de Belastingdienst er qua toeslagen zo veel mogelijk uit te bikken. Dan box 3. We hadden wel degelijk een harde toezegging dat het voor de zomer zou komen. Aanvankelijk zei de Staatssecretaris: het komt in de zomer. Toen hebben wij als Kamercommissie gezegd, mede op mijn aangeven: dat moet toch eerder, want het is eerder beloofd. Nu is het weer in de zomer. Ik wil eigenlijk gewoon een harde einddatum hebben, want die mensen wachten daarop, dus ik vind dat wel zo netjes. Dan de alom aanwezige waardering voor de mensen die werken in de zorg en de cruciale beroepen. Ik vind het te weinig en onacceptabel waar dit kabinet mee komt. In de tweede termijn gaat de Staatssecretaris nader verklaren wat ervoor heeft gelegen, maar mijn oproep was: ga kijken of je het kan regelen en kom straks desnoods met een kwijtscheldingsprocedure voor de mensen die gewoon kunnen zeggen «ik werkte bij Amphia», «ik werkte bij Ahold» of «ik werkte in de pakketdienst». Laten we een lijstje van beroepen maken die cruciaal zijn. Dat kunnen we echt wel maken, want we weten precies wie er in die tijd thuiszat en wie er in die tijd over moest werken. Het gaat hier niet om mensen met hoge inkomens, maar over twee maanden werken waardoor je voor het hele jaar je toeslagen kwijtraakt. Ik wil dat gewoon niet hebben. Ik vind dat dat niet moet gebeuren. Ik wil niet horen: we hebben het juridisch allemaal uitgezocht en het kan niet. Nee, ga maar aan de bak! Zorg maar dat je iets regelt. Als de Staatssecretaris dat niet toezegt, dan gaan we weer een motie in de Kamer neerleggen.

De voorzitter:

Dank u wel. Het was bijna gelukt. Meneer Stoffer.

De heer Stoffer (SGP):

Voorzitter. Mijn vragen zijn allemaal beantwoord, dus ik kan het in minder dan een minuut doen. Dank daarvoor, maar ik ben niet overal even tevreden over. Die laatste oproep van mevrouw Leijten ondersteun ik, dus bij dezen alvast.

Dank.

De voorzitter:

Klasse! Meneer Van Weyenberg.

De heer Van Weyenberg (D66):

Voorzitter. We wachten de tweede termijn nog af voor wat meer informatie over hoe we gaan uitzoeken hoe het mis heeft kunnen gaan rondom de commissie van wijzen en wat zij aangeleverd hebben gekregen. We kunnen er audits op zetten totdat we een ons wegen – een externe controle is nodig – maar je wilt natuurlijk ook kijken hoe dit vanuit de organisatie beter kan en welke problemen daar mogelijk zitten.

Wat betreft box 3: ik wacht het voorstel af van de andere Staatssecretaris. Ik heb de worsteling goed gehoord. Ik denk overigens dat hoe meer je kleine spaarders ontziet, hoe makkelijker dat de stap maakt om daarna naar een systeem te gaan met daadwerkelijk rendement. Je hebt dan een kleinere groep mensen die het nog betaalt en dat maakt het in de uitvoering ook makkelijker.

Voorzitter. Tot slot zou ik nog willen zeggen dat ik, naast alle grote problemen, ook hoop dat alle mensen die met hart en ziel bij de Belastingdienst werken en die hun werk zo goed mogelijk proberen te doen, of dat nou bij de inkomsten of de toeslagen is – die mensen hebben wij hartstikke hard nodig – doorgaan, niet de moed verliezen en zich door deze Kamer gesteund weten. Want een goed werkende Belastingdienst, die nog beter gaat werken en waar hopelijk ook veel mensen willen werken, hebben we nodig om deze overheid een beetje te laten functioneren.

Dank u wel.

De voorzitter:

Dank u wel. Mevrouw Lodders.

Mevrouw Lodders (VVD):

Dank u wel, voorzitter. Ik dank de beide Staatssecretarissen voor de beantwoording. Op een paar punten wil ik toch nog even terugkomen. Allereerst dank voor de toezeggingen in het kader van corona. Dat is mij helder. Maar ik had ook nog een vraag gesteld over alle eenmanszaken en het nieuwe btw-identificatienummer. Wanneer is er zicht op dat definitieve systeem?

Twee. Ik heb gevraagd naar de stand van zaken van de Rijnvarenden. Het kan zijn dat ik het gemist heb omdat ik nog wat aan het zoeken was, maar ik hoor graag de stand van zaken en ik krijg graag de bevestiging dat er op korte termijn een oplossing wordt gevonden voor de Noorse vrachtwagenchauffeurs.

Met betrekking tot box 3 sluit ik mij aan bij mevrouw Leijten, want we hadden echt een concretere toezegging. Ik weet niet meer precies wie wat wanneer gevraagd heeft, maar volgens mij zijn we daar allemaal mee bezig geweest. Daar moet helderheid over komen. Ik zou willen voorstellen dat we voor 15 september een duidelijke richting krijgen, maar daar hoor ik graag de Staatssecretaris over.

Voorzitter, tot slot. Ik ben een klein beetje teleurgesteld als het gaat over het plan van aanpak, de cultuur, de ICT of de IT, of hoe we het willen

noemen, en de reorganisatie, die ook wel de ontvlechting wordt genoemd. We krijgen een brief. Ik ga die tegemoetzien. Ik zal niet vragen om hem eerder te sturen, maar als we die brief krijgen, zijn we dadelijk weer een jaar verder. Ik heb het gevoel dat we nog niet erg veel zijn opgeschoten. Als we daadwerkelijk een slag willen maken als het gaat om de IT, dan hebben we helderheid nodig. Ik heb dat niet voor niks genoemd. Sorry dat ik even iets meer woorden nodig heb, voorzitter. Het ontbreekt aan meerjarige integrale planningen en een beperkte prioritering. We kennen de voorbeelden van een gebrekkige inning, met alle gevolgen van dien. Volgens mij moeten we echt een beter en duidelijker antwoord krijgen dan we nu hebben. Nogmaals, ik heb hoge verwachtingen van de brief, maar die mag best scherper. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter:

Dank u wel. Meneer Nijboer. Of wilt u een vraag stellen, meneer Mulder?

De heer Edgar Mulder (PVV):

Ja, ik heb even een vraag. Zowel bij D66 als de VVD mis ik de opmerking dat ze zich aansluiten bij de uitspraken van de SP en de SGP, namelijk dat het onacceptabel is dat mensen die voor ons hebben overgewerkt, misschien hun toelagen voor een heel jaar kwijtraken. Mijn vraag is heel makkelijk te beantwoorden met een ja of een nee: sluiten ze zich daarbij aan? Dat is mijn vraag.

De voorzitter:

Ja, maar als ik nu allerlei interrupties ga toestaan... Ja, nee of misschien? Eenmaal, andermaal. Als u niet wilt antwoorden, dan mag dat ook.

Mevrouw Lodders (VVD):

Ik wil best een antwoord geven. De reden waarom ik er niet op in ben gegaan is dat er al veel vragen over gesteld zijn en dat ik, zoals u hebt gemerkt, mijn tijd nodig had om mijn eigen punten naar voren te brengen. Ik zal u zeggen dat ik gisterenavond onaangenaam verrast was toen ik het bericht zag en de antwoorden las op de schriftelijke vragen van mevrouw Leijten. Volgens mij is er nu heel veel informatie aangevraagd. Zo meteen horen we ook het antwoord op de vraag van de heer Snels. Ik heb zelf rondgelopen met de gedachte dat we misschien iets kunnen met omgekeerde bewijslast. We trekken dan een grote bak werk naar ons toe, maar wellicht. Ik moet even afwachten waar het kabinet mee komt. Lukt het allemaal niet – dat kan ik me voorstellen want ons toelagensysteem is heel erg ingewikkeld – dan moeten we kijken wat we kunnen doen met de bonus. Niet voor niets heb ik vorige week tijdens het debat over de toelagen en met name over opzet/grove schuld gevraagd hoe een en ander geregeld wordt. Het is eenmalig, dus dat is iets makkelijker, denk ik. Dat geldt ook voor de CAF-compensatie: eenmalig, dus iets makkelijker te regelen. Maar laten we ons uiterste best doen om te zorgen dat die mensen er niet op achteruitgaan.

De heer Van Weyenberg (D66):

Ik voel met nu zo aangesproken dat ik het raar vind om niet te reageren. Ik ben er in mijn eerste termijn volgens mij heel duidelijk over geweest: ik hoop dat het wel kan en als het echt niet kan, betekent het wat mij betreft iets voor de hoogte van de vergoeding – het woord «bonus» vind ik niet goed – die deze Kamer heeft gevraagd. Voor mij is het ook een opmaat om het toelagensysteem te hervormen, maar dat wist u al. Ik heb hier in mijn eerste termijn zelfs vrij uitgebreid aandacht aan besteed, en terecht, want het is belangrijk.

De voorzitter:

We gaan snel door, anders lopen we helemaal uit de tijd. Meneer Nijboer.

De heer **Nijboer** (PvdA):

Voorzitter. Dit debat geeft wel enige duidelijkheid aan de mensen die in de zorg werken. Linksom of rechtsom moet dit gewoon gecompenseerd en vergoed worden. Dat biedt hoop maar legt het kabinet ook een verplichting op en daar gaan we het kabinet ook aan houden.

Voorzitter. Nog een punt over de cultuur. Ik heb gevraagd naar die vijf mensen: andere functies, uitgeplaatst en weet ik wat. Wat betekent dat voor de cultuur? Dat kwam boven op de Hoekstrareorganisatie die is ingezet, maar waar we niet meer zo veel over hebben gehoord. Daar wil ik graag een antwoord op.

Ten slotte box 3. Het is wel een beetje wankelmoedig beleid geweest de afgelopen jaren, vrees ik. Staatssecretarissen die keer op keer – niet deze, maar ook die daarvoor en die daarvoor en zelfs die daarvoor al; Wiebes, en ook Weekers was er al uitgebreid mee bezig – zeiden: het gaat echt eerlijk. En: we gaan het doen. De Kamer vroeg iedere keer naar een datum en nu ook weer. Nu wordt het weer 15 september, maar er gebeurt bar weinig. De Kamer blijft ontevreden en wat mij betreft moet het wel een keer afgelopen wezen. Zo'n vermogensbelasting, waar de Staatssecretaris persoonlijk wel wat licht in zag, vind ik langzamerhand zo gek nog niet. Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**:

Dank u wel. Meneer Snels.

De heer **Snels** (GroenLinks):

Dank u wel, voorzitter. Dank aan de beide Staatssecretarissen. Ik hoop dat de Staatssecretaris in tweede termijn toe kan zeggen dat er morgen een brief komt met enige informatie over de toeslagen voor het zorgpersoneel en overig personeel. Waarom hamer ik daar zo op? Omdat ik vind dat de Kamer daar nog deze week of uiterlijk volgende week over moet kunnen praten, zodat het ook voor het zomerreces geregeld is. Dan heeft de Kamer informatie nodig: juridisch, budgettair, groepen en inkomensgevolgen.

Staatssecretaris Vijlbrief zei mij in het kader van de FSV-lijsten toe dat hij prioriteit geeft aan de relatie met de compensatiegroepen van Staatssecretaris Van Uffelen. Ik denk dat hij die toezegging in de tweede termijn nog nader zal specificeren, maar ik vind dit wel belangrijk.

Misschien mag ik nog een slotvraag stellen. Ik deel een beetje de teleurstelling van mevrouw Lodders over het jaarplan. Het komt in de zomer. Ik had daar één vraag over. Dienstverlening is heel belangrijk, maar in de eerste termijn zei ik dat in de communicatiestrategie van de Belastingdienst... Het is een traditie, de traditie van de blauwe brieven, de legalistische traditie. Het gaat iedere keer fout; twaalf blauwe brieven... Moet er niet eens wat dieper over nagedacht worden of dat niet een van de problemen is die met urgentie opgelost, aangepast of misschien wel totaal veranderd moeten worden? Misschien moeten we wel afscheid nemen van de blauwe brief.

Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**:

Dank u wel. Meneer Mulder. Niet? Meneer Omtzigt.

De heer **Omtzigt** (CDA):

Dank u wel, voorzitter. Punt 1: box 3. Op 4 maart hebben we hier een debat gehad en daar was de toezegging dat we binnen drie weken geïnformeerd zouden worden. Dat is eind maart. Het spijt me, maar het is echt juni. We zouden geïnformeerd worden over het advies dat wij als Kamer gevraagd hadden. We zouden voor het zomerreces iets over de

plannen krijgen. Nu komen er dus twee dingen door elkaar te lopen. Als de regering plannen maakt in de zomer, dan loopt het door elkaar heen dat die plannen hier gewoon bij de Kamer ingediend worden en we er dan over kunnen praten. Dat is nou net wat er iedere keer misgaat, hier in de Kamer. We willen eerst over plannen kunnen praten, of dat een beetje werkt of niet. Dus ik vraag echt hoe dat heeft kunnen gebeuren. Het spijt me, maar dat werkt zo niet. Ik ben heel benieuwd hoeveel FSV-achtige zwarte lijsten er nu al bekend zijn bij de Belastingdienst en ik verwacht dat vandaag te horen. Ik heb wederom de vraag gesteld over andere CAF-zaken, zoals CAF bij de IB of bij andere toeslagen. Ik hoop echt te horen wat er nou bestaat. Die vraag is echt meerdere keren eerder gesteld. Ik wil ondertussen inzicht hebben, want het lijkt erop dat ik – dat was de grote afdrong van vandaag – iedere keer Kamervragen moet stellen. Het waren twintig uiterst nauwkeurige Kamervragen van: heeft de commissie op CAF-16, Anker wel de juiste documenten gehad? Dat is buitengewoon vermoeiend en het is ook niet mijn taak. Het is interessant, maar beide brieven over de stopzetting een rappel noemen en dan zeggen dat je ze verwisselt, dat vind ik weinig geloofwaardig. In 2014 kregen de mensen een brief waarin stond: we stoppen het nu. En die brief uit 2016 is een volstrekt andere brief. Daarin staat: u moet nu alle documenten laten zien. Ik weet niet precies hoe ik het moet zeggen, maar de vraag die ik stelde was niet retorisch. Moet ik nog vertrouwen hebben in de hersteloperatie? Dat is gewoon de bottomline. Niet dat er geen foutje wordt gemaakt, dat snap ik echt. Er zullen tienduizenden mensen bellen en er zal een belafpraak gemist worden. Maakt u zich allemaal niet druk. Is dit een foutje, of zit iemand hier de boel te vernaggen? Dat is de kernvraag. Ik vraag dit omdat diezelfde Belastingdienst de stukken aan de ADR en de commissie-Donner heeft gegeven. De commissie-Donner kreeg de stukken niet en zei niks over opzet/grove schuld. De ADR heeft op basis van de stukken van de Belastingdienst geselecteerd welke CAF-zaken überhaupt voor de fasttrack in aanmerking gekomen zijn. Maar als die geen volledige informatie gehad heeft, dan moet dat proces van nul aan over. En het is heel pijnlijk om te zien dat we geen volledige dossiers verschaffen, waar de ouders tien keer volledige dossiers verschaft hebben aan de Belastingdienst. Tien keer. En de Belastingdienst zelf vertikt het. Ik weet het niet. Ik kan natuurlijk nog tien rapporten vragen over cultuur, over IT, over wat dan ook. Maar als de Belastingdienst blijft liegen ... De dienst heeft gelogen tegen de Ombudsman, tegen de Hoge Raad, tegen de Tweede Kamer, tegen de Raad van State. Als de Belastingdienst dat ook tegen de Commissie van Wijzen doet – ik heb al eerder gevraagd wanneer de excuses komen – dan krijgen we hier constant dit soort debatten.

De voorzitter:

Dank u wel. We hebben nog een tweede ronde. Het is half acht. Ik zie dat u een angstaanjagend dikke stapel papier hebt voor de paar minuten spreektijd die ik u had toegedicht. Ik kijk even naar de collega's. Zoals gezegd: het is half acht. We kunnen wel gewoon beginnen? Een minuut of tien? Lukt dat? En anders gaat de rest toch in een brief; zo werkt het hier. Gaat uw gang.

Staatssecretaris Vijlbrief:

Voorzitter. Dank u wel. Mevrouw Ladders vroeg wanneer ik de Kamer meer kan vertellen over de hersteloperatie. Ik ga mijn best doen om voor Prinsjesdag wat met u te delen. Dan kunnen we daarover spreken. Ik kom – dat heb ik u al verteld – met een concreet plan rond de aflossing. Daar neem ik ook de rente in mee.

De heer Omtzigt stelde een vraag over de opbrengst van de erf- en schenkbelasting, die een half miljard tegenviel. Daar zijn allerlei redenen voor waar ik niet uitgebreid op in zal gaan. Ik kan hem wel geruststellen

dat er geen sprake is van verjaring, dus er is geen structurele derving van erf en schenk op deze grond. Maar u weet dat de ADR nog aan het kijken is naar hoe dit heeft kunnen gebeuren. Daar komen we nog op terug. Dan kom ik op wat de heer Omtzigt de g-rekening noemt. Dat is het open fonds voor gemene rekening. Klopt dat? Ik vraag het maar even, zodat ik antwoord geef op de juiste vraag. Deze rechtsvorm kan geen e-herkenning aanschaffen, omdat inschrijving bij de Kamer van Koophandel niet mogelijk is. Daar hebben we er meer van. De Belastingdienst vraagt deze organisaties gebruik te maken van de fiscale dienstverlening of om de aangifte via software te doen. Ze kunnen daarvoor een vergoeding ontvangen van maximaal € 450. Die organisaties waar het om gaat, worden hierover per brief geïnformeerd.

Voor de Rijnvarenden moesten wij over de Rijn naar Luxemburg. Dat was lastig in het kader van corona, maar tegen mevrouw Lodders zeg ik dat ik begrijp dat daar wel enige vooruitgang in zit.

Ik heb geen antwoord gekregen van mijn ambtenaren op de vragen over de Noorse vrachtwagenchauffeurs. Wat ik daar zelf van weet, is dat het gewoon in orde is. Mij is verteld dat het geregeld is. Volgens mij is dat ook aan u verteld. Dat is mijn informatie op dit moment.

Mevrouw **Lodders** (VVD):

Als het mag, voorzitter, even heel kort. Ik begreep dat een overeenkomst komt tussen de Noorse belastingdienst en de Nederlandse Belastingdienst. Ik dacht dat die komt. Dat is dus in de toekomst. Mocht het nou echt helemaal anders zijn, hoor ik dat graag achteraf. Anders is het goed.

Staatssecretaris **Vijlbrief**:

Volgens mij is dat zo, maar als het anders is, hoort u dat van mij. Ik dacht dat mij dit precies verteld was, maar ik weet het niet meer.

Dan de brief over FSV. Het gaat om de brief die u snel, vroeg in de zomer van ons ontvangt. Wat komt daarin te staan? Daarin komen de werking van FSV en welke problemen we nu hebben met FSV, want dat ding is niet voor niks abrupt door ons dichtgezet. Wanneer was het? In februari, dacht ik. Ook komt daarin te staan wat de gevolgen zijn voor burgers en bedrijven die in FSV staan. Ook komt er uitgebreid in te staan wat dit betekent voor het inzagerecht. Daar vroegen de heer Omtzigt en anderen naar. Verder komt er een lijst in te staan met FSV-achtige applicaties. Dan blijft de vraag over hoe het zit met de relatie met toeslagen. Dat was de vraag van de heer Snels. De informatie die ik heb, is dat er bij ouders die opgenomen zijn in FSV een extra indicatie kan zijn dat er sprake is geweest van vooringenomen gedrag, net zoals dat bij ogs het geval is. We zullen dus de link leggen tussen FSV, de uitkomsten van dit onderzoek en de hersteloperatie. Ik hoop dat ik het goed zeg op deze manier.

De heer **Snels** (GroenLinks):

En de toezegging die ik vroeg en die u in eerste termijn min of meer gaf, was: wacht nou niet helemaal tot de resultaten van het onderzoek er zijn, maar pak met urgentie en prioriteit die relatie met toeslagen op, zodat dit geregeld kan worden.

Staatssecretaris **Vijlbrief**:

Het antwoord daarop is ja, want daar doet de tijd er heel veel toe.

Mevrouw **Lodders** (VVD):

Ik heb nog één vraag die nog niet beantwoord is. Die gaat over het nieuwe btw-identificatienummer.

Staatssecretaris **Vijlbrief**:

Daar had ik een antwoord dat ik totaal zelf niet begreep, maar ik ga nu een poging doen. Het definitieve systeem voor het btw-identificatienummer is

nog niet ingepland in de IV-portefeuille. Dat is de informatievoorzieningsportefeuille. Ik kan u daar dus geen datum voor geven. Dat is mijn informatie nu. Maar ik geef u nu geen fijn bericht, geloof ik. Zal ik een poging doen om een beter bericht te geven in de komende tijd? Want hier zou ik ook niet tevreden mee zijn, als ik u was.

Mevrouw **Lodders** (VVD):

Dan zijn we het daar in ieder geval over eens. Dat is dan wel weer een bevestiging van het feit dat de brief, waar Staatssecretaris Van Huffelen het zo meteen over gaat hebben en die in de zomer komt, toch nog scherper moet, zeker ook op dit punt.

Staatssecretaris **Vijlbrief**:

Excuus.

De **voorzitter**:

Helder. U bent daarmee aan het eind gekomen van uw beantwoording. Ik kijk nog even rond. Meneer Omtzigt?

De heer **Omtzigt** (CDA):

Ik heb gewoon een vraag gesteld. Ik wil de lijst van de nu bekende zwarte lijsten. Die vraag heb ik meerdere keren gesteld. Dit moest voor mei ingeleverd worden, maar bij box 3 doen we het na de zomer. Ik vraag me af waarom ik hier een debat heb. Ik stel die vraag echt serieus. In het vorige debat hebben we de toezegging gekregen: dán krijgen we de stukken over box 3. En er ligt hier niks. Ik vraag nu welke FSV-achtige, welke zwartelijstachtige zaken bekend zijn. Die vraag heb ik meerdere keren gesteld. Volgens uw collega zou die beantwoord zijn voor dit debat, maar die wordt weer over het debat heen getild. Dat is afgelopen donderdag letterlijk in de plenaire zaal gezegd. Dat heb ik u ook op de app gestuurd. Ik vraag gewoon antwoorden op de vragen die ik hier stel.

Staatssecretaris **Vijlbrief**:

Ik kan wel lijsten gaan maken, maar u wilt van mij lijstjes krijgen die ik niet heb. U weet hoezeer ik zelf hecht aan de informatieplicht aan de Kamer; we hebben daar vaak gesprekken met 'n tweeën over gehad. Maar ik heb die lijsten niet. Ik weet niet waar u het over heeft. Als ik zeg dat ik iets niet heb, dan heb ik het echt niet. Ik heb het niet in mijn achterzak, het wordt niet bij mij weggehaald. Ik heb het niet. Dus ik dacht aan uw vraag tegemoet te komen door dat te plaatsen in het kader van het grotere rapport over FSV. Dan hebben we het, neem ik aan, wel. Dat was de lijn hier. Ik heb het niet.

De heer **Omtzigt** (CDA):

Nee, maar ik stel als sinds begin maart Kamervragen. Die liggen daar onbeantwoord. Ik vraag dat, omdat we nu dat hele herstelproces ingaan en we weer teruggaan. Ik geef het u op een briefje: we gaan weer terug en zeggen dat dit toegevoegd moet worden. Ik stel dus niet voor niks de vraag hoeveel van die applicaties in beeld zijn. Ik stel die vraag omdat ik al sinds mei 2018 in deze Kamer vraag of de Belastingdienst AVG-proof is. Aangezien er applicaties zijn waarin duizenden mensen niet volgens de AVG behandeld worden en ik zo'n lijst met Kamervragen daarover heb gesteld, zit er hier een Kamerlid dat zich echt afvraagt of de top van de Belastingdienst ergens een brief op de deur heeft hangen waarop staat: Kamervragen van Omtzigt beantwoorden we niet. Het spijt me, maar ik zit me echt elk weekend te verbijten over de antwoorden die ik dan weer krijg. Dat geldt ook voor box 3. Ik kan het tegen u aanhouden, maar dit is drie jaar vechten. Er zijn honderdduizenden bezwaren ingediend. Omdat we geen antwoord van de regering hebben gekregen, hebben we als Kamer zelf om een advies gevraagd. Dat doen we echt niet lichtzinnig. Dat

lag er in februari. Het is nu eind juni en we hebben nog geen reactie daarop gekregen. Nou ja, dat dus.

Staatssecretaris **Vijlbrief:**

Ik geef nu in lagen antwoord. Over box 3 verschillen we van mening. Ik vind echt dat ik dat zorgvuldig moet doen. U kunt mij dat niet verwijten, want er is ook wel wat gebeurd tussen februari en juni. Dat is één. Twee: wat de FSV betreft heeft de heer Omtzigt groot gelijk, maar... Hij heeft groot gelijk in het feit dat wij daar juist vanwege de AVG momenteel naar kijken en hij heeft ook gelijk dat dit de hersteloperatie niet mag beïnvloeden. Daarom gaf ik net ook het antwoord dat ik gaf, namelijk dat mevrouw Van Huffelen en ik er samen zorg voor zullen dragen dát het de hersteloperatie niet beïnvloedt. Dat was de vraag die de heer Snels stelde en daarop heb ik «ja» gezegd. Die toezegging heeft u. Maar als u aan mij vraagt om nu iets te produceren omdat u daarover een vraag heeft gesteld, dan vraag ik u toch om even op dat rapport te wachten waar het volledige beeld in staat. Ik begrijp de frustratie, die wij ook delen, want ik was ook liever sneller met dat rapport gekomen. Dan heeft u van mij de toezegging dat als dat gevolgen heeft wij de dingen eruit lichten die belangrijk zijn voor de hersteloperatie, zoals de heer Snels heeft gevraagd.

De **voorzitter:**

Ik probeer dit als voorzitter nu toch hoe dan ook in een procedure te vangen, want het is duidelijk dat we hier de komende drie minuten niet uitkomen.

De heer **Omtzigt** (CDA):

Maar in eerste termijn is mij gezegd, letterlijk: u hoort zo meteen wat nu bekend is bij ons.

Staatssecretaris **Vijlbrief:**

Er is dus niks bekend.

De heer **Omtzigt** (CDA):

Er is dus niks bekend.

Staatssecretaris **Vijlbrief:**

Ik ken die lijstjes niet.

De heer **Omtzigt** (CDA):

Er zijn geen andere zwarte lijsten bekend op dit moment?

Staatssecretaris **Vijlbrief:**

Niet bij mij in ieder geval, nee.

De heer **Omtzigt** (CDA):

In de microfoon graag. Er zijn geen andere zwarte lijsten bekend?

Staatssecretaris **Vijlbrief:**

Niet bij mij, meneer Omtzigt.

De heer **Omtzigt** (CDA):

Dank u wel.

De **voorzitter:**

Het rapport waar u het over hebt, dat krijgen wij dan...

Staatssecretaris **Vijlbrief:**

Ergens in de komende weken. Dat is duidelijk. Ik heb daar een aantal keren van gezegd dat ik niet denk dat dat voor het einde van deze periode, voor het reces, is.

De voorzitter:

Helder. Dan dank ik u alvast voor de beantwoording en ga ik naar mevrouw Van Huffelen.

Staatssecretaris Van Huffelen:

Eerst de vragen naar aanleiding van de toeslagen en de zorgmedewerkers. Er zijn twee vragen gesteld. De eerste vraag is: kunnen wij u schriftelijk informeren over het rekenwerk of denkwerk dat wij gedaan hebben om te kijken of we dit konden compenseren? Dat kan ik deze week proberen te doen. Ik denk niet dat dat morgen al lukt, maar dat zullen we doen omdat we die exercities ook aan u willen meedelen. Over dat onderwerp wil ik ook nog zeggen dat de kosten daarvan nooit een doorslaggevende factor zijn geweest. Het is gewoon ongelofelijk complex en het vraagt veel tijd. Daarom vonden wij dit niet een verstandige oplossing. De opmerkingen die uw commissie heeft gemaakt, zoals de vraag of ik dit op een andere manier kan meenemen, zal ik zeker meegeven aan mijn collega's in het kabinet die aan het nadenken zijn over de vraag hoe we omgaan met mensen in de zorg die in de afgelopen tijd zo veel extra hebben gewerkt.

Dan het stuk over de ICT, de cultuur, de ontvlechting en al die thema's. Het is helder wat mevrouw Lodders daarover zegt. Dat moet een snoeigoed stuk zijn en wij gaan er ook aan werken om dat voor elkaar te krijgen.

Er was ook nog een vraag over cultuur en veiligheid. Het is evident dat die aangifte op heel veel medewerkers een enorme impact heeft. Dat doet zeker iets als het gaat om het negatief beïnvloeden van de cultuur. Dat onderwerp was nog niet meegenomen in de tijd waarin we het onderzoek deden, waarvan u de resultaten heeft gezien. Ik denk dat het alleen nog maar meer nodig is dat we hier heel veel tijd en aandacht aan besteden. Ik hoop ook nog steeds dat we zo snel mogelijk helderheid kunnen krijgen van het Openbaar Ministerie over wat er gaat gebeuren.

Wat betekent dat voor de medewerkers? U weet dat het een gouden regel is om hier niet over individuele medewerkers van ons te praten. Maar u mag van ons als werkgever verwachten dat wij er alles aan doen om te zorgen dat we onze medewerkers begeleiden in dit proces daar waar dat nodig is. Dat nemen we ook mee in onze cultuurpak.

De heer Omtzigt stelde nog een vraag over andere CAF-zaken. Ik zal u daar binnenkort over informeren. Dat gaat over CAF-zaken die toezien op andere toeslagen dan alleen de KOT. Daar geef ik u graag informatie over. U stelde ook nog een aantal vragen rondom de informatievoorziening. Ik heb u vorige week nog een brief gestuurd over hoe dat gegaan is met de ADR enzovoorts enzovoorts.

Dat was volgens mij de korte ronde van de beantwoording.

Mevrouw Lodders (VVD):

Ik heb nog één korte vraag. Ik hoor de Staatssecretaris zeggen dat er een snoeigoede brief komt ergens in het zomerreces, in augustus. Zit daar ook mijn vraag in over de IT: de doorrekening en de nieuwe financiële analyse van de verschillende projecten? Die zit daarbij, neem ik aan?

Staatssecretaris Van Huffelen:

We gaan zo uitgebreid mogelijk kijken hoe we dat kunnen doen. Ik weet niet of we alle nieuwe projecten daarin kunnen meenemen, maar we gaan in ieder geval wel aangeven wat we van plan zijn om te doen in de komende tijd.

Mevrouw Lodders (VVD):

Het ging niet alleen om de nieuwe projecten, maar met name om... Welke was het ook alweer? Onder andere het BIT heeft veel kritiek geuit op de prioritering en op de onderschatting van de kosten. Er moet dus een nieuwe raming komen, ook voor de bestaande prioriteiten. Die zou ik daar wel graag in willen terugzien.

Staatssecretaris **Van Huffelen**:

We gaan daar een goede poging toe doen.

De heer **Snels** (GroenLinks):

Nog even over die snoeigoede brief. Is de communicatiestrategie onderdeel van de dienstverlening? De traditie van de blauwe brieven; moet dat niet totaal anders?

Staatssecretaris **Van Huffelen**:

Sorry, in de snelheid waarmee ik antwoord gaf, heb ik daar niet iets over gezegd. Ik denk dat dat zeker een onderdeel is. We sturen ongelofelijk veel brieven, die door heel veel mensen niet altijd als heel prettig of leesbaar worden ervaren. Het nadenken over die vraag is ontzettend belangrijk. Bij de kinderopvangtoeslag gaan we dat bijvoorbeeld binnenkort doen met een app, waardoor je informatie makkelijker kunt delen. Ik kijk heel graag naar andere vormen van communiceren die directer, prettiger en vriendelijker zijn voor burgers en bedrijven.

Dat was het wat mij betreft, voorzitter.

De **voorzitter**:

Dank voor uw beantwoording. De heer Omtzigt nog.

De heer **Omtzigt** (CDA):

Als wij binnenkort die brief ontvangen over de andere CAF-zaken, dan neem ik aan dat die niet alleen over de CAF-toeslagzaken gaat maar over alle CAF-zaken die nu bekend zijn, ook als ze buiten Toeslagen vallen. We hebben meerdere keren gevraagd naar 1043. Ik verzoek u om die informatie gewoon aan de Kamer te doen toekomen, zodat we kunnen kijken of we daar ook iets aan moeten doen. Het was ook geen retorische vraag. Er waren twee dingen. Heeft de ADR wel de juiste stukken gehad? Als het ook niet naar Donner is gegaan en ook niet naar de commissie van wijzen, heb ik daar best wel vragen over. Wat voor gevolgen heeft dat voor het hele proces? En moet ik vertrouwen hebben in de hersteloperatie? En waaraan zou ik dat vertrouwen moeten ontlenen? Dat is geen retorische vraag meer. Dat is hoe ik daarmee moet omgaan.

Staatssecretaris **Van Huffelen**:

In de brief die ik vorige week aan u heb gestuurd, heb ik aangegeven dat het stuk waar wij vorige week in het debat over spraken, verstrekt is aan de ADR. Dus dat is die notitie die u ook heeft gekregen over opzet/grove schuld.

Dan het vertrouwen in de Belastingdienst of beter in de hersteloperatie voor Toeslagen. Wat ik heel goed kan begrijpen, is dat u zich samen met meerdere andere leden en ook ouders, ook na de brief die vandaag is gestuurd, ernstige zorgen maakt of dat goed gaat komen. Ik denk dat het aan ons is, aan de Belastingdienst, aan mij als de trekker van deze operatie om ervoor te zorgen dat dat vertrouwen er kan zijn en dat wij met het inrichten van die organisatie, de manier waarop er met informatie wordt omgegaan, de manier waarop we informatie laten controleren en de manier waarop we die organisatie verder inrichten, laten zien dat dat vertrouwen er ook daadwerkelijk kan zijn. Ik ga in de komende tijd ook aan de slag met de input die ik vandaag van u daarvoor heb gekregen om te kijken wat daarvoor moet gebeuren. Nogmaals, we gaan terugkijken. Wat is er gebeurd? Waarom heeft het probleem zich voorgedaan zoals het zich

vandaag geopenbaard heeft? Is dat groter en hoe herstellen we dat? Maar we kijken natuurlijk ook naar de toekomst, want met u ben ik van mening dat we er voor de ouders voor moeten zorgen dat er een herstelorganisatie komt die snel voor hen aan de slag gaat, maar waarvan zij de uitkomsten, de beschikkingen ook daadwerkelijk kunnen vertrouwen. Zij moeten er ook op kunnen bouwen dat daar goed werk wordt gedaan. Net als u weet ik dat er echt nog wel eens een fout wordt gemaakt, maar dit soort fouten mogen er niet meer komen.

De voorzitter:

Dank u wel. Ik kom tot een afronding. Ik wilde graag kort de toezeggingen herhalen die zijn gedaan.

- De ene Staatssecretaris, de heer Vijlbrief, zegt aan de leden Ladders en Stoffer toe dat hij in de tweede helft van augustus de Kamer zal informeren over een plan van aanpak over het voldoen van belasting-schuld door belastingplichtigen, die in verband met corona uitstel van betaling hebben gekregen.
- Hij zegt toe aan het lid Omtzigt dat hij in de rapportage over FSV, die kort na het begin van het zomerreces naar uw Kamer zal gaan, zal ingaan op vragen over soortgelijke applicaties en zich zal richten op inzage.
- Hij zal in deze rapportage eveneens ingaan op de vragen van de leden Snels en Leijten over de relatie tussen FSV en de compensatieregeling voor de kinderopvangtoeslag.
- Ten slotte zegt de heer Vijlbrief toe dat hij in het kader van het Belastingplan terugkomt op de aanpassing van de vermogensrendementsheffing in box 3.

De heer Stoffer (SGP):

Ik dacht dat de Staatssecretaris ook een toezegging had gedaan over informatie rondom die fysieke kantoren in de regio. Dat zou ook na de zomervakantie onze kant op komen.

De voorzitter:

Die hebben we bij de andere Staatssecretaris staan. Maar dat komt er.

- De andere Staatssecretaris, mevrouw Van Huffelen, zegt aan de leden Leijten, Van Weyenberg en Snels een nadere analyse toe over wat er is misgegaan rond het verkeerd informeren van de commissie van wijzen.
- De Staatssecretaris zegt aan het lid Ladders toe dat zij de Kamer zal informeren over het eventueel instellen van een klantenpanel bij de Belastingdienst.
- Zij zegt inderdaad aan het lid Stoffer toe dat zij bij de Kamer terugkomt op de mogelijkheid om wat meer in fysiek contact te komen met medewerkers van de Belastingdienst.
- De heer Snels zegt zij toe, te informeren over opties om de gevolgen voor de toeslagen weg te nemen.

Het wordt nu wel erg staccato, maar ik denk dat de toezegging duidelijk is.

Staatssecretaris Van Huffelen:

Dat we daar rekening mee houden.

De voorzitter:

Waarvan akte.

- Het lid Omtzigt zegt zij toe te informeren over andere CAF-zaken, ook buiten toeslagen.
- En de collega's Lodder en Snels zegt zij een bredere brief in de zomer toe over onder andere BIT-advies en de communicatiestrategie.

Voordat u nadere ingevingen krijgt, ga ik snel de vergadering sluiten, onder dankzegging aan beide Staatssecretarissen en hun ambtenaren voor de beantwoording. Ik wens u een prettige avond.

Sluiting 19.51 uur.